

Milieuvisie Helmond 2025

Duurzaam op weg

Gemeente Helmond

Inhoudsopgave

Samenvatting en leeswijzer	2	6. Ondernemen, bedrijvigheid en economie	23
1. Visie en ambities	5	6.1 Inleiding	
1.1 Werken aan de toekomst		6.2 Vergunningen en meldingen	
1.2 Basis voor het milieubeleid		6.3 Toezicht en handhaving	
1.3 Visie		6.4 Duurzaam en (maatschappelijk) verantwoord ondernemen	
1.4 Ambities 2025		6.5 De gemeente als bedrijf	
2. Strategie, instrumenten en organisatie	7	7. Openbare ruimte en afval	25
2.1 Kaders		7.1 Inleiding	
2.2 Positionering		7.2 Ontwerp en materiaalgebruik	
2.3 Strategie		7.3 Duurzaam terreinbeheer	
2.4 Instrumenten		7.4 Water en klimaatadaptatie	
2.5 Organisatie		7.5 Huishoudelijk afval	
2.6 Communicatie		7.6 Openbare verlichting	
3. Ruimtegebruik en milieukwaliteit	13	8. Bewonersgedrag en participatie	27
3.1 Inleiding		8.1 Inleiding	
3.2 Milieuprincipes voor ruimtegebruik		8.2 Bewustwording en milieubeleving	
3.3 Milieukwaliteit van de omgeving		8.3 Wijkgericht werken	
4. Mobiliteit	19	8.4 Samenwerking en participatie	
4.1 Inleiding		8.5 Natuur- en milieueducatie	
4.2 Schone voertuigen, innovatie en duurzame mobiliteit		Bijlage I	
5. Bouwen en renoveren	21	Programmaonderdeel Milieu (Coalitieprogramma)	30
5.1 Inleiding		Bijlage II	
5.2 Duurzaam (ver)bouwen en ontwikkelen		Kaders	31
5.3 Duurzaamheid op gebiedsniveau		Bijlage III	
5.4 Ketenbenadering		Literatuurlijst	34
5.5 Toepassing duurzame energie		Bijlage IV	
		Afkortingenlijst	35

Samenvatting en leeswijzer

Helmond werkt aan een beter milieu. Dat is belangrijk want Helmond wil bij uitstek een stad zijn waar mensen gezond, veilig en prettig kunnen leven; niet alleen nu maar ook in de toekomst. Dit betekent dat geïnvesteerd wordt in zaken als een schone bodem en schone lucht en dat zuinig wordt omgegaan met groene ruimte, energie en grondstoffen. Uiteraard speelt de gemeente hierbij een grote rol. Maar de gemeente kan het niet alleen. Als het om een goed milieu gaat, zullen inwoners, bedrijven en andere relevante partijen een steentje moeten bijdragen. In deze Milieuvisie beschrijft de gemeente Helmond haar milieumambities voor de periode tot 2025 en de manier waarop aan deze ambities invulling wordt gegeven.

De Milieuvisie is opgebouwd volgens het principe Waarom – Hoe – Wat:

Naar Simon Sinek's Golden Circle Model

1. Waarom?

Waar wil Helmond als stad naar toe? Wat is het toekomstbeeld? Waarom is milieubeleid nodig bij de verwezenlijking hiervan?

2. Hoe?

Hoe gaat Helmond de milieumambities realiseren? Waar ligt de focus, welke instrumenten worden toegepast, welke tussensstops zijn er en met welke partners wordt samengewerkt? Hoe ziet de milieubeleidscyclus er uit?

3. Wat?

Wat gaat Helmond ondernemen om de route naar het einddoel optimaal te kunnen invullen? Welke thema's krijgen prioriteit en welke aanpak wordt hierbij gehanteerd?

Hoofdstuk 1 van deze nota beschrijft in grote lijnen **waarom** Helmond milieubeleid voert. Uitgaande van deze Waarom-vraag is de volgende algemene Milieuvisie geformuleerd:

Door het uitvoeren van milieubeleid werkt Helmond continu en op een integrale manier aan het verbeteren van de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid in de stad. Hierbij wordt uiteraard voldaan aan de geldende wettelijke milieunormen. Daarnaast worden structureel en op een innovatieve en creatieve manier kansen benut die leiden naar een hogere milieukwaliteit. Dit doet Helmond met het oog op de huidige en de toekomstige generaties.

In hoofdstuk 2 wordt omschreven **hoe** Helmond in zijn algemeenheid invulling geeft aan de milieuvisie. Helmond past hierbij een strategie toe, die bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- Saneren
- Voorkomen
- Verbeteren/stimuleren
- Profileren

De eerste twee onderdelen zijn niet nieuw. Met deze strategie-onderdelen wordt het beleid voortgezet dat de afgelopen beleidsperiodes is gevoerd en dat vooral gebaseerd is op de wet- en regelgeving. In de periode tot 2025 wil Helmond zich echter meer dan voorheen focussen op het verbeteren van de milieukwaliteit en het stimuleren van duurzame ontwikkelingen en innovaties. Helmond wil zich op deze manier nadrukkelijk profileren als gezonde, veilige en leefbare stad.

Wat dit betekent voor de gemeente, maar ook voor de doelgroepen van het beleid, wordt beschreven in de hoofdstukken 3 tot en met 8. In deze hoofdstukken wordt ingegaan op de belangrijkste thema's en de speerpunten binnen deze thema's. Hierbij is bewust gekozen voor een indeling die aansluit bij de algemene gemeentelijke beleidsthema's zoals mobiliteit en economie, om de integrale aanpak te benadrukken (milieu als integraal onderdeel van het totale beleid). In dit kader is het

van belang dat milieuaspecten worden meegenomen in de nieuwe Stadsvisie en Structuurvisie. Om dit te bevorderen zijn algemene principes geformuleerd die hierbij vanuit de milieuopectiek een rol zouden moeten spelen.

De Milieuvisie geeft de grote lijnen van het Helmondse milieubeleid weer voor de langere termijn (tot 2025). Voor de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie (het team Milieu en de andere betrokken organisatieonderdelen) is het belangrijk om de soms wat abstracte beleidsdoelen uit de Milieuvisie te vertalen naar een meer operationeel instrument. Vandaar dat voor de periode 2012 – 2015 een MeerjarenUitvoerings-Programma Milieu (MUP 2012 – 2015) is opgesteld waarin projecten en activiteiten worden omschreven die invulling geven aan het beleid. Het instrument Communicatie speelt hierbij een belangrijke rol. Een Milieumonitor, waarmee de realisatie van de milieudoelstellingen wordt bewaakt, maakt deel uit van het MUP.

Visie en ambities

‘Waarom milieubeleid?’

1.1 Werken aan de toekomst

Helmond is een stad in ontwikkeling. De afgelopen decennia is veel geïnvesteerd in nieuwbouwplannen en herstructureringen, maar ook in minder tastbare ontwikkelingen zoals het verbeteren van de veiligheid en de participatie van de verschillende groepen in de samenleving. De komende jaren zullen deze ontwikkelingen grotendeels worden doorgezet. Het college van Helmond heeft hiervoor in haar coalitieprogramma 2010 – 2014 (Samen daadkrachtig) een voorzet gegeven. Belangrijk hierbij is het herijken van het richtpunt op de horizon; het toekomstbeeld van Helmond voor de langere termijn. In het kader hiervan staat een herziening van zowel de Stadsvisie als de Structuurvisie op de agenda. Met de ontwikkeling van de Stadsvisie is inmiddels een start gemaakt.

Belangrijk is dat bij het ontwikkelen van het toekomstbeeld van Helmond rekening wordt gehouden met trends zoals de toenemende vergrijzing, mogelijke demografische krimp, schaarste van grondstoffen en fossiele brandstoffen en de gevolgen van een veranderend klimaat. Bij het formuleren van de Milieuvisie zijn deze trends als uitgangspunt mee genomen.

Hoewel het integrale toekomstbeeld voor Helmond nog in ontwikkeling is en zeker nog niet bestuurlijk is vastgesteld, mag duidelijk zijn dat milieubeleid een belangrijke bijdrage kan leveren aan het verwezenlijken van dit toekomstbeeld. Milieubeleid richt zich immers op het realiseren van een gezonde, veilige en leefbare stad waarbij rekening wordt gehouden met de behoeftes van de huidige maar ook van de toekomstige generaties. Dat het gemeentebestuur dit belangrijk vindt, blijkt uit het coalitieprogramma 2010 – 2014 dat een belangrijke grondlegger vormt voor de Milieuvisie. Activiteiten die zich richten op gezondheid, veiligheid en leefbaarheid komen in het coalitieprogramma uitgebreid aan de orde, onder meer in het programmaonderdeel Milieu (zie bijlage I), maar ook in andere programmaonderdelen zoals Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting (energieneutraal wonen), Stedelijke vernieuwing (leefbaarheid), Mobiliteit (openbaar vervoer, fiets en innovatie) en Openbare Ruimte en Natuurbescherming.

Gelet op de koers die hiermee is ingeslagen, zullen de aspecten gezondheid, veiligheid en leefbaarheid zeker aan bod komen bij het beschrijven van het integrale toekomstbeeld.

Rekening houdend met het voorgaande is voor de fundering van de Milieuvisie dan ook gekozen voor de volgende drie pijlers, die elkaar deels overlappen:

- Duurzame gezondheid
- Duurzame veiligheid
- Duurzame leefbaarheid

Het overkoepelende begrip ‘duurzaam’ geldt voor alle drie de pijlers omdat goed milieubeleid niet alleen essentieel is voor de huidige generatie, maar zeker ook bijdraagt aan het behoud van de leefkwaliteit (wonen, werken, recreëren) van toekomstige generaties.

1.2 Basis voor het milieubeleid

De drie pijlers die in de vorige paragraaf zijn genoemd, vormen de ‘legitimatie’ van het milieubeleid en beantwoorden de ‘waarom’-vraag (Waarom milieubeleid?). Hieronder wordt kort uiteengezet wat onder de verschillende begrippen wordt verstaan. Het overkoepelende begrip ‘duurzaam’ wordt hierbij apart uitgelegd.

Duurzaam

Duurzaamheid is een begrip dat vaak wordt genoemd. Een algemene definitie (volgens het internationale Brundtland-rapport, 1987) luidt als volgt:

Een duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoefte van de huidige generaties, zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien.

Er is sprake van een duurzame ontwikkeling wanneer er een goede balans is tussen ‘people’ (sociale/menselijke aspecten), ‘planet’ (milieuaspecten) en ‘profit’ (financiële c.q. economi-

sche aspecten). Anders gezegd: in de behoefte van toekomstige generaties kan uitsluitend worden voorzien wanneer bij ontwikkelingen niet alleen rekening wordt gehouden met onze huidige behoeftes en beschikbare financiën, maar ook zuinig wordt omgegaan met de aarde. Daarin past: duurzaam materiaal- en energiegebruik, maar ook aandacht voor biodiversiteit. De aandacht voor duurzaamheid werkt door in de drie genoemde pijlers.

Duurzame gezondheid

De gezondheid van de Helmondse inwoners wordt beïnvloed door een scala aan factoren variërend van een gezonde levensstijl en de fysieke en sociale omgeving tot voldoende zorgmogelijkheden. Goed milieubeleid draagt bij aan een gezonde leefomgeving, waar de bodem, water en lucht schoon zijn, waar voldoende rust kan worden gevonden en afvalwater en afval op een efficiënte en milieuhygiënisch verantwoorde manier worden afgevoerd en verwerkt. Het gaat hierbij niet alleen om het strikt naleven van normen voor bodemkwaliteit, luchtkwaliteit, geluidsoverlast e.d., maar ook om de beleving en de eventuele bezorgdheid van bewoners in relatie tot eventuele gezondheidsrisico's.

Duurzame veiligheid

Veiligheid is een breed begrip. Helmond voert integraal veiligheidsbeleid dat zich onder meer richt op het verminderen van criminaliteit en overlast en het verhogen van het algemene veiligheidsgevoel. Slechts een deel van het integrale veiligheidsbeleid is milieugerelateerd. Het betreft met name het beheersen van de risico's die samenhangen met de opslag, de productie, het vervoer en het gebruik en gevaarlijke stoffen (externe veiligheid).

Duurzame leefbaarheid

Bij het realiseren van een leefbare stad gaat het om veel meer dan een gezonde en veilige leefomgeving. Het doel is het verwezenlijken van een prettige omgeving waar mensen graag wonen, werken en recreëren. Milieubeleid draagt hieraan bij omdat het zorgt voor een schone en frisse leefomgeving, waar voldoende rust heerst en genoten kan worden van groen en water. Ook zorgt milieubeleid er voor dat verstandig wordt omgegaan met biodiversiteit, grondstoffen en energie, zodat ook in de toekomst sprake is van een leefbare stad. Overigens is dit niet alleen belangrijk voor de inwoners van Helmond (de mens), maar ook voor het functioneren van de aarde in zijn algemeenheid (het milieu).

1.3 Visie

Rekening houdend met de pijlers die in de vorige paragrafen zijn gepresenteerd, wordt de algemene Milieuvisie van Helmond als volgt geformuleerd:

Door het uitvoeren van milieubeleid werkt Helmond continu en op een integrale manier aan het verbeteren van de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid in de stad. Hierbij wordt uiteraard voldaan aan de geldende wettelijke milieunormen. Daarnaast worden structureel en op een innovatieve en creatieve manier kansen benut die leiden naar een hogere milieukwaliteit. Dit doet Helmond met het oog op de huidige en de toekomstige generaties.

1.4 Ambities 2025

De hiervoor beschreven algemene Milieuvisie is vertaald naar de volgende ambities voor de periode tot 2025:

Duurzame gezondheid

- De milieukwaliteit in Helmond levert geen onacceptabele gezondheidsrisico's op.
- De milieukwaliteit in Helmond draagt bij aan de gezondheidsbevordering van de inwoners.

Duurzame veiligheid

- De milieugerelateerde veiligheidsrisico's in Helmond zijn bekend en worden zodanig beheerst dat zij acceptabel zijn.

Duurzame leefbaarheid

- Milieuhinder en -overlast wordt in Helmond zoveel mogelijk voorkomen.
- Er is in Helmond voldoende gelegenheid om te genieten van natuur, water, rust en ruimte.
- Helmond werkt actief aan het bereiken van de status Klimaatneutrale Stad met als doel: het realiseren van deze status in de periode 2035 – 2045. In 2020 wil Helmond een CO₂-reductie bereiken van minimaal 20% (ten opzichte van 1990), door het verhogen van de energie-efficiëntie van 20% en de inzet van duurzame energiebronnen met 20%.
- Helmond is zich bewust van de effecten, kansen en gevolgen van klimaatverandering en stemt het gemeentelijk beleid hierop af.
- In Helmond wordt zuinig omgegaan met grondstoffen, door slim ontwerpen (duurzame stedenbouw), hergebruik e.d.

De ambities worden in de hoofdstukken 3 tot en met 8 verder geconcretiseerd.

Strategie, instrumenten en organisatie

‘Hoe wordt het milieubeleid georganiseerd?’

2.1 Kaders

De kaders voor het lokale milieubeleid worden voor een groot deel bepaald door wet- en regelgeving en door (inter)nationaal en provinciaal beleid. Daarbij is sprake van een grote dynamiek. In bijlage II wordt een (niet limitatief) overzicht geschetst van de actuele kaders (2011). Ondanks het feit dat binnen deze kaders al veel is geregeld, is het beschrijven van een strategie en het maken van beleidskeuzes op lokaal niveau nog steeds mogelijk en zelfs noodzakelijk. Zo kan bijvoorbeeld de status Klimaatneutrale Stad niet worden bewerkstelligd als uitsluitend wordt uitgegaan van de huidige wet- en regelgeving. De wetgeving ten aanzien van energiebesparing en de toepassing van duurzame energie is momenteel namelijk nog zeer beperkt.

2.2 Positionering

Het lokale milieubeleid staat niet op zich zelf, maar vormt een onlosmakelijke onderdeel van het totale gemeentelijke beleid. De ambities en doelstellingen uit de Milieuvisie krijgen hun doorvertaling in meer algemene toekomstvisies zoals de Stadsvisie en de Structuurvisie. Ook is sprake van een zekere overlap met ander beleidsplannen. Dit geldt met name voor de onderwerpen Groen en Water, waarbij een link is met o.a. het Beleidsplan Stedelijk Groen en het Waterplan. Waar dit relevant is, is de relatie met het andere beleid in deze Milieuvisie beschreven.

2.3 Strategie

Het realiseren van de algemene Milieuvisie en de daaruit volgende ambities vraagt om een goede strategie. Deze strategie sluit aan op de werkwijze die de afgelopen jaren is gehanteerd, maar gaat op sommige punten een stap verder. Hieronder wordt de algemene strategie voor de toekomst puntsgewijs uiteengezet:

1. Saneren

Op sommige plekken in Helmond is sprake van (potentiële) knelpunten in relatie tot de bestaande wet- en regelgeving en beleid (zowel nieuw als vigerend). Het gaat hierbij onder meer om de werkvoorraad bodemsanering (potentiële bodemsaneringslocaties), locaties waar de geluidnormen worden overschreden en enkele knelpunten op het gebied van externe veiligheid. Deze knelpunten worden op een programmatische manier aangepakt.

2. Voorkomen

Voorkomen is beter dan saneren. Daarom worden nieuwe ontwikkelingen in Helmond structureel getoetst aan de wet- en regelgeving en vigerend beleid. Het gaat hierbij niet alleen om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, maar ook om ontwikkelingen bij bedrijven (milieuvergunningen en -meldingen). Het doel is het voorkomen van nieuwe knelpunten, maar ook het handhaven van een, uit milieuoogpunt, goede situatie.

3. Verbeteren/stimuleren

Veel ontwikkelingen in de stad die vanuit een ander beleidsveld worden geïnitieerd, bieden kansen om de milieukwaliteit in zijn algemeenheid op een hoger niveau te tillen. Denk bijvoorbeeld aan de renovatie van een oude woonwijk waarbij tegelijkertijd energiebesparende voorzieningen worden aangebracht en duurzame materialen worden toegepast. Het is belangrijk dat alle kansen optimaal en zo vroeg mogelijk in het proces worden benut. Een blauwdruk kan hiervoor niet worden gegeven, maar ruimte scheppen voor creativiteit en innovatie is hierbij een belangrijke voorwaarde.

Een voorbeeld: een appartementencomplex dat qua energieprestatie exact voldoet aan het Bouwbesluit en gepland wordt op een nieuwe (schone) locatie die net voldoet aan de geluidsnormen, kan volgens de wet- en regelgeving prima gerealiseerd worden. Door een inbreidingslocatie te benutten (zuinig ruimtegebruik), energiezuiniger te bouwen, duurzame materialen te gebruiken, aandacht te schenken aan een gezond binnenmilieu en wellicht iets meer afstand te bewaren tot geluidbronnen, kan een duurzamer en gezonder gebouw worden gerealiseerd, met lagere energielasten voor de bewo-

ners. Dit klinkt logisch maar het kan in de praktijk toch leiden tot dilemma's. Mag een nieuwe weg die verkeersknelpunten en daarmee samenhangende geluid- en luchtproblemen oplost, bijvoorbeeld ten koste gaan van groen? Kan dit groen elders worden gecompenseerd? Is inbreiding in alle gevallen wenselijk of zorgt dat juist weer voor extra geluidsproblemen?

Om te voorkomen dat bij elke nieuwe ontwikkeling een nieuwe afweging moet worden gemaakt, of het afwegen helemaal niet plaatsvindt, is het van belang dat beleidskeuzes op een hoger abstractieniveau (bijvoorbeeld in de Structuurvisie) worden vastgelegd. In hoofdstuk 3 wordt hiervoor een aanzet geleverd.

Ondanks deze borging zal maatwerk in de praktijk nodig blijven. Door slim te ontwerpen en vanaf het begin van het planproces (schetsontwerp of soms zelfs nog eerder) alle milieuaspecten in overweging te nemen, kan een kwalitatief beter plan worden gerealiseerd.

Overigens geldt het voorgaande niet alleen voor nieuwbouwplannen of andere grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Ook bij activiteiten van inwoners en bedrijven is het belangrijk om de kansen op milieugebied optimaal te benutten. Dit betekent dat partijen (zowel intern binnen de gemeente als extern) bewust moeten zijn van de bijdrage die zij kunnen leveren aan een beter milieu en bereid en in staat moeten zijn om deze bijdrage ook daadwerkelijk te leveren.

4. Profileren

Hoewel Helmond zich nog beraadt over de algemene visie op de toekomst (Stadsvisie en Structuurvisie), zijn er volop kansen om Helmond te profileren als een gezonde, veilige en leefbare stad. Door hiervoor te kiezen en Helmond actief te promoten als een stad waar milieu hoog in het vaandel staat, zullen meer duurzame initiatieven worden aangetrokken en zullen inwoners en bedrijven ook eerder gemotiveerd zijn om een steentje bij te dragen. Communicatie speelt hierbij een belangrijke rol. In samenspraak met het team Communicatie wordt dit verder uitgewerkt.

Het profileren van Helmond als een duurzaam gezonde, veilige en leefbare stad lukt overigens alleen maar wanneer de ambities van het gemeentebestuur op dit vlak, stevig worden verankerd in de Stadsvisie, de Structuurvisie en de Woonvisie en ook consistent worden uitgedragen. Helmond profileert zich momenteel al op het gebied van duurzame innovatieve mobiliteit. Daarnaast zal bij de ontwikkeling van het nieuwe centrumplan duurzaamheid als toetsingskader worden meegenomen. Hiermee is al een stap in de goede richting gezet.

2.4 Instrumenten

Bij de bovenstaande strategische stappen hoort een passend instrumentarium. De belangrijkste instrumenten die bij het realiseren van de milieuambities worden ingezet, worden hieronder kort omschreven.

Milieuinformatie

Actuele en breed beschikbare milieu-informatie die goed wordt beheerd is van groot belang, zeker wanneer het gaat om het saneren en voorkomen van milieuknelpunten. Voor diverse gemeentelijke werkprocessen is het essentieel dat op een laagdrempelige manier, digitaal en zo mogelijk gekoppeld aan geografische systemen beschikt kan worden over deze informatie. Informatiesystemen die hierbij onder andere worden gebruikt zijn: het bedrijven- en inrichtingenbestand, het BodemInformatieSysteem (BIS), de bodemkwaliteitskaart, het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) en de daarop gebaseerde risicokaart, en de A- en raillijsten voor verkeersgerelateerd geluid.

Onderzoek

Onderzoek wordt onder meer uitgevoerd in het kader van het uitvoeringsprogramma Bodemsanering. Op de geregistreerde locaties (werkvoorraad) worden onderzoeken uitgevoerd om na te gaan in hoeverre er daadwerkelijk sprake is van een te saneren verontreiniging. Bij nieuwe situaties (bouwvergunningen, bestemmingsplannen, vestiging of beëindiging bedrijven) wordt onderzoek verricht om na te gaan in hoeverre de ontwikkelingen passen binnen de wet- en regelgeving. Nieuwe knelpunten ten aanzien van bodem, geluid, lucht en externe veiligheid kunnen hiermee (deels) worden voorkomen. Naast inhoudelijk milieuonderzoek, wordt ook periodiek onderzoek uitgevoerd naar de milieubeleving door inwoners (o.a. geluids-overlast, geurhinder). Een bijzondere vorm van onderzoek die in Helmond tot dusver nog nooit is toegepast is de Gezondheidseffectscreening Stad en Milieu (GES). Met dit instrument kunnen de gezondheidseffecten van ontwikkelingen in de stad in beeld worden gebracht. Met name in het binnenstedelijk gebied waar diverse milieufactoren de gezondheid kunnen beïnvloeden (cumulatie), kan toepassing van dit instrument zinvol zijn.

Vergunningen en meldingen

Het vergunningen- en meldingenstelsel is bedoeld om bij activiteiten het risico en de hinder voor de leefomgeving te beperken en de milieubelasting te verminderen. Het gaat hierbij vooral om vergunningen en meldingen voor bedrijven.

Toezicht en handhaving

Op grond van de wet- en regelgeving moet een gemeente gebruik maken van haar bevoegdheid om handhavend op te treden (de zogenaamde beginselplicht tot handhaving). De gemeente is bevoegd gezag voor een groot aantal milieuwet-ten, richtlijnen en circulaires, waaronder de Wet milieubeheer,

het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, de Wet Bodembescherming en de lozingsbesluiten.

Milieutoets en -advies

Nieuwe ontwikkelingen in Helmond worden structureel getoetst op milieuaspecten (m.n. bodem, geluid, lucht, duurzaamheid en externe veiligheid). Het gaat hierbij niet alleen om het voorkomen van knelpunten, maar ook om het boeken van milieuwinst door kansen op milieugebied zo goed mogelijk te benutten (van saneren en voorkomen naar verbeteren). Een voorbeeld hiervan is de aandacht die besteed wordt aan duurzaamheid binnen de nieuwe centrumontwikkeling.

Communicatie

Het stimuleren van anderen om milieubewust bezig te zijn, heeft hoge prioriteit. Voor het realiseren van de milieudoelstellingen is de inzet van inwoners, bedrijven en organisaties namelijk essentieel. De gemeente kan het niet alleen. Dit betekent dat partijen zich bewust moeten zijn van de bijdrage die zij kunnen leveren aan een beter milieu en tevens de kansen zien die dat met zich mee brengt. Daarmee groeit de bereidheid om daadwerkelijk in actie te komen. Het gaat hierbij niet alleen om de inwoners en bedrijven van Helmond, maar heel nadrukkelijk ook om de gemeentelijke organisatie zelf. Het belangrijkste instrument hierbij is Communicatie. Bij de toepassing ervan kan gedacht worden aan het actief uitdragen van de positieve voorbeeldrol van de gemeente, transparante uitleg over milieuprojecten met consequenties voor de omgeving, duidelijke informatieverstrekking over mogelijke maatregelen maar ook creatieve bewustwordingscampagnes waarbij gebruik wordt gemaakt van ambassadeurs uit de samenleving. Vanwege het belang dat hieraan wordt gehecht, wordt de toepassing van het instrument Communicatie in een aparte communicatieparagraaf (2.6) en werkafspraken met het team Communicatie nader uitgewerkt.

Educatie

Milieueducatie is een onmisbaar instrument bij de uitvoering van milieubeleid. Door kinderen en jongeren vanaf een jonge leeftijd bewust te maken van de milieubijdrage die zij kunnen leveren, wordt milieubewust gedrag in de toekomst meer en meer een vanzelfsprekendheid. Het Natuur- en Milieucentrum Helmond heeft de afgelopen decennia een belangrijke rol gespeeld bij de natuur- en milieueducatie in Helmond. Door een verbreding van activiteiten en doelgroepen (duurzaamheidscentrum), een samenwerking met andere instanties en/of een aanpak op regionaal niveau, zal de aandacht voor educatie gewaarborgd blijven.

Financiële instrumenten

Voor sommige onderdelen van het milieubeleid gaat stimulering door communicatie en educatie nog niet ver genoeg. Waar mogelijk zullen financiële instrumenten worden ingezet om de doelgroepen nog wat extra te prikkelen. Een voorbeeld hiervan is het huidige Revolving Fund voor energiemaatreg-

len (duurzaamheidslening). Op grond hiervan kunnen huis-eigenaren een beroep doen op een lening met een lage rente wanneer zij aan de slag gaan met het treffen van energiebesparende voorzieningen en/of het opwekken van duurzame energie. Om de doelgroepen te stimuleren om met milieumaatregelen aan de slag te gaan, zullen de beschikbare financieringsmogelijkheden (leningen, subsidies, maar ook de total cost of ownership-benadering) in de communicatie extra worden belicht.

2.5 Organisatie

Om de doelstellingen te realiseren die in deze Milieuisie worden beschreven, is een gedegen organisatie nodig. Hieronder wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- De beleidscyclus
- Taken en verantwoordelijkheden
- Samenwerking met andere partijen
- Benodigde middelen

Milieubeleidscyclus en monitoring

De Milieuisie vormt de basis voor meer concrete en actuele MeerjarenUitvoeringsProgramma's (MUP's). Voor de periode 2012 – 2015 heeft deze uitwerking al plaatsgevonden (MUP 2012 – 2015).

Op basis van het MUP en de monitoringsresultaten, zal jaarlijks een Jaarplan Milieu worden opgesteld. De monitoringsresultaten zullen eens per 4 jaar worden gebruikt voor de periodieke evaluatie en herijking van het beleid, wat resulteert in een nieuw MUP voor de volgende periode. Op basis van de monitoringsresultaten zullen de doelstellingen, waar mogelijk, verder worden geconcretiseerd (SMART).

Taken en verantwoordelijkheden (afstemming andere beleidsvelden)

Het team Milieu van de gemeente Helmond is op ambtelijk niveau verantwoordelijk voor het realiseren van de Milieuvisie. Veel van de uitvoerende taken worden ook door dit team verricht of gecoördineerd. In het MeerjarenUitvoerings-Programma (MUP) is dit nader gespecificeerd.

De Milieuvisie heeft daarnaast sterke relaties met het werkveld van een groot aantal gemeentelijke organisatieonderdelen. Het gaat hierbij met name om:

- Communicatie: interne en externe communicatie
- Projectbureau: duurzaam ontwikkelen
- Ruimtelijke Ordening: duurzame stedenbouw (ruimtegebruik en omgevingskwaliteit)
- Verkeer en Vervoer: duurzame mobiliteit
- Bouwen en Wonen: duurzaam bouwen en renoveren
- Gezondheid en Welzijn: gezondheidsaspecten en milieubeleving
- Vastgoed: duurzaam bouwen en renoveren gemeentelijke gebouwen
- Economische Zaken: duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzame bedrijventerreinen
- Beheer en Onderhoud: duurzame inrichting en beheer openbare ruimte, waterberging en rioolbeheer, afvalinzameling, duurzame openbare verlichting
- Ingenieursbureau: duurzaam aanbesteden en realiseren van cultuurtechnische en civiele projecten
- Beleidscoördinatie, Onderzoek en Statistiek: (externe) veiligheid, coördinatie handhavingsbeleid, horecabeleid, burgerparticipatiebeleid, vestigingenregister bedrijven en (milieu)onderzoek

De ambities die in deze Milieuvisie zijn verwoord, zullen een doorvertaling krijgen in de beleidsplannen en werkprogramma's van de betreffende organisatieonderdelen.

Samenwerking met externe partijen

Voor het realiseren van de milieumambities is de inzet van inwoners, bedrijven en andere partijen nodig. Op dit moment werkt de gemeente al samen met partners zoals de woningcorporaties, het management van bedrijventerreinen, de High Tech Automotive Campus, de Groene Campus, de EnergieClub Regio Helmond, de Veiligheidsregio, Brandweer, GGD en andere overheden zoals de provincie, het waterschap, B-5/Brabantstad, het SRE en andere grote Nederlandse gemeenten.

Middelen

Ter realisatie van deze Milieuvisie zijn natuurlijk middelen (menskracht en geld) nodig. De huidige beschikbare middelen liggen vast binnen de Meerjarenbegroting van de gemeente. Daarin is een specifiek onderdeel opgenomen onder de noemer Milieu - beleidsprogramma 12. Daarnaast vindt er vanuit verschillende andere programma's inzet plaats die bijdraagt aan de realisatie van de in deze visie omgenomen doelstellingen en ambities. Primair zijn dat de programma's:

1. Veiligheid en handhaving;
7. Economisch beleid en werkgelegenheid;
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting;
9. Stedelijke vernieuwing;
10. Verkeer en mobiliteit;
11. Openbare ruimte en natuurbescherming;
13. Bestuur en organisatie.

Ten behoeve van deze visie wordt gefocust op het optimaliseren van de (slimme) inzet van al deze beschikbare middelen ter ondersteuning van de opgenomen doelstellingen. Om het rendement te verhogen, zal dat soms moeten leiden tot accentverschuivingen en de ontwikkeling van nieuwe keuzemodellen binnen de bestaande ontwikkel- en realisatieprocessen. Ook zal er gekeken moeten worden naar kostenoptimalisatie binnen bestaande financierings- en terugverdienmodellen. In alle gevallen hebben we te maken met maatwerk, waarbij de verantwoording aan de binnen deze visie vastgestelde doelstellingen en ambities ten grondslag ligt. Bij de vaststelling van deze visie wordt ervan uitgegaan dat de directe gevolgen voor de gemeentebegroting daarbij nagenoeg nihil zullen zijn.

Extra druk die er vanwege de recessie op dit moment ontstaat op de beschikbare middelen op Rijksniveau en daarmee op de tot nu toe structureel beschikbare subsidiestromen (o.a. SLOK-subsidie - klimaatbeleid, bijdrage bureau Brabant Veiliger – Externe Veiligheid) en andere rijks gelden voor milieu (ISV-middelen zoals de DU-bodem, DU-geluid, DU-Luchtkwaliteit e.d.), zal mogelijk groot zijn. Binnen de tijdspanne van deze visie zullen zich daar zeker ontwikkelingen in voordoen die mogelijk een programmatische bijsturing op termijn zullen rechtvaardigen. Bij de vaststelling van elk MeerjarenUitvoerings-Programma zal dit opnieuw beoordeeld worden.

2.6 Communicatie

De algemene Milieuvisie die in paragraaf 1.3 is geformuleerd, kan worden doorvertaald naar de volgende algemene communicatieboodschap:

Helmond werkt aan een beter milieu. Door het uitvoeren van milieubeleid werkt Helmond continu en op een integrale manier aan het verbeteren van de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid van de stad. Hierbij wordt minimaal voldaan aan de geldende wettelijke milieunormen. Daarnaast worden structureel en op een innovatieve en creatieve manier kansen benut die leiden naar een hogere milieukwaliteit. Dit doet Helmond met het oog op de huidige en de toekomstige generaties.

Deze algemene communicatieboodschap (of een daarvan afgeleide slogan) wordt, zoveel mogelijk, opgenomen in alle communicatie-uitingen. De primaire zender van de milie-

communicatie is de gemeente Helmond (soms in samenwerking met andere partijen). Om te zorgen voor een eenduidige en herkenbare uitstraling van alle communicatiemiddelen wordt gecommuniceerd met de milieuhuisstijl van gemeente Helmond.

Bij de communicatie is het niet alleen belangrijk wat er verteld wordt, maar ook hoe dat gebeurt. Daarom worden de doelgroepen serieus genomen (gelijkwaardige partners) en wordt open, helder en duidelijk gecommuniceerd over zaken die eventueel kunnen leiden tot bezorgdheid (bv. met de omwonenden van een bodemsaneringslocatie). Om de doelgroepen te motiveren tot milieubewust gedrag wordt waar mogelijk een positieve boodschap verkondigd en wordt de communicatie 'dicht bij' de mensen' gebracht. Dit laatste wil zeggen: minder communiceren over 'global warming', maar meer over bv. de positieve effecten van energiebesparing op comfort in de eigen woning. Elk milieuproject kent zijn eigen kenmerken, karakteristieken, doelgroepen en doelstellingen. Milieucommunicatie is daarom altijd maatwerk. Om de communicatie over specifieke milieuprojecten en –activiteiten te structureren en effectiever en efficiënter te maken, worden in samenspraak met het team Communicatie formats ontwikkeld voor communicatie-activiteiten binnen de strategieonderdelen Saneren, Voorkomen, Verbeteren/Stimuleren en Profileren.

Ruimtegebruik en milieukwaliteit

3.1 Inleiding

In de Structuurvisie die Helmond binnenkort gaat herzien, worden keuzes gemaakt ten aanzien van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de stad op de langere termijn. De Structuurvisie vormt de basis voor het ruimtelijke beleid en geeft grofweg aan waar in Helmond gewoond, gewerkt en gerecreëerd gaat worden. Voor het realiseren van de milieumambities is dit heel belangrijk. Wanneer het bebouwde oppervlak van een gemeente toeneemt, gaat dit vaak ten koste van natuur wat zeker bij waardevolle natuurgebieden niet wenselijk is (o.a. behoud van biodiversiteit, belevingswaarde voor inwoners). Wanneer woon- en werkgebieden in elkaars nabijheid worden gerealiseerd, kunnen afhankelijk van het bedrijfstype milieuknelpunten (geluid, luchtkwaliteit, veiligheid e.d.) ontstaan wat zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Het is dan ook van belang dat milieuaspecten worden meegenomen bij de totstandkoming van de Structuurvisie. Alleen op die manier kan uiteindelijk een optimale omgevingskwaliteit worden gerealiseerd, voor de inwoners, bedrijven en bezoekers van Helmond. Dit hoofdstuk van de Milieuisie gaat achtereenvolgens in op:

- De algemene principes die vanuit de milieuoogpunt een rol zouden moeten spelen bij het formuleren van ruimtelijk beleid en het maken van keuzes over ruimtegebruik.
- De doelstellingen voor de omgevingskwaliteit (milieukwaliteit) die in Helmond worden nagestreefd.

Beide onderdelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Omdat bij de totstandkoming van de Structuurvisie ook andere overwegingen een rol spelen (demografische en economische ontwikkelingen bijvoorbeeld), is het mogelijk dat de algemene milieuprincipes voor ruimtegebruik niet in alle gevallen kunnen worden overgenomen. Het is dus mogelijk dat in de Structuurvisie keuzes worden gemaakt die vanuit milieuoogpunt minder wenselijk zijn. Bij een integrale belangenafweging is dat onvermijdelijk. De milieuprincipes voor ruimtegebruik (paragraaf 3.2) zijn in verband hiermee niet als harde doelstellingen geformuleerd, zoals dat wel bij de daarop volgende hoofdstukken is gedaan. De milieuprincipes van paragraaf 3.2 vormen slechts de milieubouwsteen voor de totstandkoming van de Structuurvisie.

3.2 Milieuprincipes voor ruimtegebruik

Milieuprincipes ruimtegebruik

- *Kwaliteit gaat voor kwantiteit.*
- *Inbreiding gaat boven uitbreiding.*
- *Uitbreiding vindt plaats op logische locaties.*
- *Er is voldoende ruimte voor groen/natuur en water.*
- *In het planproces is ruimte voor innovatie en creativiteit.*

Kwaliteit gaat voor kwantiteit

Het ontwikkelen van nieuwe bouwlocaties heeft in Helmond minder prioriteit dan in het verleden. In de laatste Stadsvisie had Helmond nog de ambitie om te groeien naar een gemeente met 100.000 tot 120.000 inwoners. Naar alle verwachting zal de uiteindelijke bevolkingsgroei lager zijn. De bestaande en voorgenomen uitbreidingsplannen (met name Brandevoort 2) voorzien in de behoefte voor de aankomende 10 tot 20 jaar. Deze ontwikkeling biedt de mogelijkheid om zuiniger om te gaan met de schone, groene, stille en veilige ruimte die er nu nog is en om te focussen op een meer kwalitatieve planontwikkeling met aandacht voor het creëren van een duurzame leefomgeving. Daar waar mogelijk wordt dan ook gekozen voor het duurzaam revitaliseren van bestaande buurten en gebouwen. Een goed voorbeeld hiervan is de herontwikkeling van het terrein van 'Christus Koning', het voormalig kleinseminarie, waar onder meer appartementen voor jongeren gerealiseerd zijn. Ook de herontwikkeling van het centrum (het nieuwe Masterplan Centrum) en de herstructurering van Helmond-West passen binnen dit kader.

Inbreiding gaat boven uitbreiding

Om de verdere aantasting van buitenstedelijk groen (natuur- en cultuurlandschap) te beperken, wordt bij nieuwbouw de voorkeur gegeven aan inbreiding boven uitbreiding. Veel locaties in de stad zijn namelijk 'nog niet af'. Het gaat om braakliggende locaties of locaties die niet passen in de rest van de omgeving. Wanneer deze locaties ontwikkeld worden, heeft dit als belangrijk voordeel dat de groene, stille, schone en

veilige ruimte die de stad omringd, behouden blijft. Daar staat tegenover dat de druk op de leefkwaliteit in de stad mogelijk zwaarder wordt. Zo is het realiseren van een stille leefomgeving op een inbreidingslocatie in het centrum veelal lastiger dan op een uitbreidingslocatie aan de rand van de stad. Het is dan ook belangrijk dat over de minimale omgevingskwaliteit (gebiedsgerichte) afspraken worden gemaakt, die goed worden bewaakt. Voor een deel zijn deze afspraken al gemaakt en liggen ze in de vorm van te behalen normen vast in tactisch/operationeel beleid (o.a. groen, bomen, spelen). In de volgende paragraaf wordt uitgebreid ingegaan op de omgevingskwaliteit die vanuit milieuoogpunt wordt nagestreefd (geluid, lucht, bodem, water etc.).

Uitbreiding vindt plaats op logische locaties

Wanneer toch wordt gekozen voor nieuwbouw buiten het bestaande stedelijke gebied, dan vindt deze uitbreiding plaats op, vanuit milieuoogpunt logische locaties. Gebieden als ecologische verbindingzones en van nature natte gebieden worden zoveel mogelijk vrijgehouden.

Er is voldoende ruimte voor groen/natuur en water

Groengebieden zijn van belang voor de flora en fauna (biodiversiteit) en kunnen fungeren als ontspannings- of ontmoetingsplek en waterberging. Onderzoek wijst uit dat mensen in een groene omgeving gezonder zijn dan mensen in stedelijk, 'versteend' gebied. In het stedelijk gebied verbeteren groenvoorzieningen de luchtkwaliteit en beperken ze eventuele hittestress (verkoeling). In de paragraaf over omgevingskwaliteit wordt hier nader op ingegaan. Belangrijk daarbij is dat groengebieden voldoende omvang hebben en in verbinding staan met natuur in het buitengebied.

Ook ruimte voor water verdient de aandacht. Bij het maken van keuzes op het gebied van duurzame ruimtelijke ordening zal meer dan voorheen rekening moeten worden gehouden met veranderende weersomstandigheden veroorzaakt door klimaatverandering en de daarmee samenhangende behoefte aan waterberging (ruimtelijke reservering). Water geeft bovendien verkoeling in de stedelijke, 'versteende' gebieden en het biedt ontspanningsmogelijkheden voor inwoners, waardoor gezondheids(beleving) toeneemt.

In het planproces is ruimte voor innovatie en creativiteit

Ruimtelijke ontwikkeling leidt vaak tot dilemma's, zeker als het gaat om de invulling van het binnenstedelijk gebied, waar de druk op de ruimte groot is, met veel verschillende aspecten rekening moet worden gehouden en het vaak al lastig is om financieel een project van de grond te krijgen. Onder de noemer Stad en Milieu hebben gemeenten de mogelijkheid om onder voorwaarden af te wijken van bepaalde milieunormen, als de ruimte in de stad hierdoor zuiniger en efficiënter wordt gebruikt en de kwaliteit van de leefomgeving wordt verbeterd. Dit kan alleen wanneer de gezondheid niet in het geding is en

compenserende maatregelen worden getroffen (bv. extra groenvoorzieningen in een gebied waar de geluidbelasting wat hoger is). De Stad en Milieubenadering vergt een innovatieve en creatieve aanpak en veel afstemming vanaf het begin van het planproces.

3.3 Milieukwaliteit van de omgeving

De principes die in de vorige paragraaf zijn beschreven, hebben vooral betrekking op de indeling van Helmond in woon-, werk-, recreatie- en natuurgebieden (de contouren voor ruimtelijke ontwikkeling). De uiteindelijke kwaliteit van deze gebieden is minstens zo belangrijk. Voor het ontwikkelen van een duurzame omgevingskwaliteit in de breedste zin van het woord, kan geen handleiding worden gegeven. Dit komt omdat er sprake is van een dynamische wisselwerking tussen de fysieke leefomgeving en de op dat moment heersende cultuur. Bij elke ruimtelijke ontwikkeling wordt een onderlegger gemaakt, die vaak generaties lang mee moet gaan onder verschillende omstandigheden. Voor de 'houdbaarheid' van ruimtelijke plannen is het dan ook van belang dat rekening wordt gehouden met zaken als:

- De aansluiting op de omliggende natuur;
- Een heldere en herkenbare structuur;
- Voldoende afwisseling (diverse woontypes, combinatie wonen en werken/detailhandel);
- Voldoende ruimte voor openbare plekken (parken, speel-terreinen, pleinen e.d.);
- De overgang tussen de private en publieke ruimtes.

Wanneer met deze aspecten zorgvuldig wordt omgegaan, blijft de kwaliteit van de wijk of buurt langer behouden. Hoewel dit vanuit het oogpunt van duurzaamheid uiterst belangrijk is, gaat het te ver om deze aspecten in een Milieuvisie verder uit te diepen. Vandaar dat in deze paragraaf de focus vooral ligt op de milieukwaliteit die wordt nagestreefd. Deze kwaliteit hoeft niet overal in de stad gelijk te zijn. Zo is het logisch dat het geluidniveau in het levendige centrumgebied, hoger ligt dan het geluidniveau in een wijk als Brandevoort. Belangrijk is dat hier open en helder over gecommuniceerd wordt, zodat mensen een bewuste keuze kunnen maken bv. als zij op zoek gaan naar een nieuwe woning. Hieronder worden voor de belangrijkste milieuonderwerpen de ambities beschreven. Het is essentieel dat de ruimtelijke consequenties van deze ambities stevig worden verankerd in de gemeentelijke processen van planontwikkeling en –realisatie.

Bodem en grondwater

Doelstellingen Bodem en grondwater 2025

- *Daar waar bodemverontreiniging leidt tot actuele risico's voor mens of milieu, worden zo spoedig mogelijk maatregelen getroffen om deze risico's weg te nemen.*
- *In 2015 heeft Helmond alle spoedeisende saneringsgevallen aangepakt en in 2030 de rest.*
- *Grondverzet is zodanig gereguleerd dat een goede toekomstige bodemkwaliteit is gegarandeerd.*
- *De ondergrond wordt duurzaam benut, bijvoorbeeld bij het opwekken van bodemenergie.*
- *Duurzaam bodemgebruik wordt bevorderd bij ruimtelijke ordening en inrichting, in de landbouw, het natuurbeheer en het waterbeheer.*
- *Inwoners en bedrijven hebben gemakkelijk toegang tot betrouwbare bodeminformatie.*

De (gebruiks)waarde van de bodem heeft een economische, sociale en een ecologische dimensie en moet zo goed mogelijk behouden blijven en waar nodig worden verbeterd (sanering). Potentiële saneringslocaties in Helmond worden daarom programmatisch aangepakt. Dit gebeurt via een jaarlijks te actualiseren uitvoeringsprogramma, wat gebaseerd is op het programmatisch verminderen van de risico's voor mens en/of milieu.

Duurzaam gebruik van de bodem is belangrijk. Bodemgebruikers mogen de bodem benutten maar dat moet in balans zijn met de bescherming van de unieke bodemeigenschappen zoals buffer- en herstelvermogen en van bodemfuncties zoals drinkwatervoorziening. Voorkomen wordt dat ondergrondse gebruiksfuncties elkaar in de weg zitten. Bij ruimtelijke ordening, inrichting en beheer wordt daarom bewust met de toestand van de bodem omgegaan en beslissingen over het gebruik van boven- en ondergrondse ruimte worden gebaseerd op een beoordeling van de effecten van bodemgebruik. Duurzaam bodembeheer krijgt vorm via periodieke actualisatie van de bodemkwaliteitskaart en voor zover nodig de bodembeheernota.

Een belangrijk aandachtspunt binnen duurzaam bodembeheer is de bijdrage die de bodem steeds vaker levert aan het realiseren van de doelstellingen ten aanzien van energie en klimaat (bv. door geothermie en koudewarmteopslag). Over de risico's die grondwatersystemen lopen bij gebruik als opslag- of reactorvat of bijvoorbeeld voor koudewinning is echter nog weinig bekend. Bij gebruik van het diepere grondwater moet daarom nadrukkelijk rekening gehouden worden met zaken als afsluitende bodemlagen (in standhouden als natuurlijke bescherming), kans op lekkage en de gevolgen van temperatuurverandering door koudewarmteopslag.

Lucht

Doelstellingen Lucht 2025

- *De luchtkwaliteit in Helmond voldoet aan de normen die hieraan in de wet- en regelgeving worden gesteld.*
- *Door luchtkwaliteit tijdig te betrekken in het ruimtelijke ordeningsproces, worden knelpunten voorkomen en/of opgelost.*
- *Door het stimuleren en faciliteren van (de innovatieve ontwikkeling van) schone en duurzame mobiliteit, wordt een betere luchtkwaliteit nagestreefd.*
- *Geuroverlast in de leefomgeving wordt zoveel mogelijk beperkt.*

De kwaliteit van de lucht in Nederland (dus ook in Helmond) wordt al decennia beter. Dit is het gevolg van maatregelen op nationaal, provinciaal en lokaal niveau en algemene trends en technische ontwikkelingen. Zo zijn emissiereducerende maatregelen getroffen bij bedrijven, maar zijn ook voertuigen veel schoner geworden. Op grond van de wet- en regelgeving moet in 2015 worden voldaan aan de luchtkwaliteitseisen voor fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO2). Naar verwachting vormt dit voor Helmond geen probleem. Dit wil echter niet zeggen dat luchtkwaliteit in Helmond geen item meer is. Vanuit gezondheidsoverwegingen is schone lucht zo essentieel dat Helmond ook na 2015 aandacht zal blijven schenken aan onderwerpen als schone mobiliteit en het reguleren (middels wet- en regelgeving) van de uitstoot van bedrijven.

Geur is een bijzondere vorm van luchtverontreiniging. Zelfs als aan alle luchtkwaliteitsnormen wordt voldaan, kan de uitstoot van bedrijven, verkeer of andere activiteiten toch nog leiden tot geuroverlast. Door ruimtelijke scheiding, het opleggen van geurnormen aan bedrijven en het toezicht op de naleving hiervan, kan de overlast worden beperkt.

Geluid

Doelstellingen Geluid 2025

- *Geluidhinder in de leefomgeving wordt in Helmond zoveel mogelijk voorkomen en beperkt. In de eerste plaats door bronmaatregelen, maar daarnaast ook door maatregelen in de overdrachtssfeer en/of bij de ontvanger.*
- *Door geluid tijdig te betrekken in het ruimtelijke ordeningsproces, worden knelpunten voorkomen en/of opgelost.*
- *Alle A-lijstwoningen (woningen met een te hoge geluidbelasting veroorzaakt door wegverkeer) zijn voor 2016 gesaneerd.*
- *Alle Raailijstwoningen (woningen met een te hoge geluidbelasting veroorzaakt door spoorverkeer) zijn voor 2020 (door het Rijk) gesaneerd.*
- *De akoestische kwaliteit in Helmond past bij het betreffende gebied en de belevingswaarde van de bewoners en gebruikers van dat gebied.*

Geluidhinder is een subjectief begrip. Waar de een last van heeft, stoort de ander hemaal niet. De wetgever heeft niettemin kaders gesteld voor het geluidniveau dat voor de gemiddelde Nederlander acceptabel is. De gemeente Helmond richt zich in eerste instantie op het voldoen aan de wettelijke kaders, waarbij bestaande knelpunten zo snel mogelijk worden opgelost. Het gaat hierbij vooral om geluid veroorzaakt door verkeer en vervoer, bedrijven (waaronder horeca) en evenementen. De regelgeving hiervoor kent de komende tijd, zowel nationaal als Europees, de nodige dynamiek. Op basis van het aantal (ernstig) gehinderden en een daarop aansluitend lokaal actieplan, worden de knelpunten in de stad aangepakt. Het monitoren, het op- en bijstellen en het uitvoeren van actieplannen zal periodiek worden herhaald, met als doel: het reduceren van het aantal (ernstig) gehinderden.

Een belangrijke ontwikkeling is de formulering van gebiedsgericht geluidbeleid met ruimte voor differentiatie. Dit gebiedsgerichte geluidbeleid vormt het kader voor nieuwe ontwikkelingen in de stad en voor het reguleren van bedrijfsmatige activiteiten.

Externe Veiligheid

Doelstellingen Externe Veiligheid 2025

- *De risico's van de opslag, de productie, het gebruik en het vervoer van gevaarlijke stoffen in Helmond zijn bekend en inzichtelijk.*
- *Door een goed geborgde uitvoeringspraktijk die voldoet aan landelijke en provinciale kwaliteitseisen, worden milieugerelateerde risico's beheerst en beperkt.*
- *Door externe veiligheid tijdig te betrekken in het ruimtelijke ordeningsproces, worden risicovolle situaties voorkomen en/of opgelost.*
- *Inwoners en bedrijven hebben gemakkelijk toegang tot betrouwbare informatie over milieugerelateerde risico's. Door open en heldere risicocommunicatie wordt de zelfredzaamheid van inwoners verbeterd.*

Externe veiligheid gaat over het beheersen van risico's die mensen lopen door opslag, productie, gebruik en vervoer (via weg, spoor of buisleiding) van gevaarlijke stoffen in hun omgeving. De hoogte van een risico wordt bepaald door de kans van een ongeval vermenigvuldigd met de omvang ervan. Dit betekent dat de risico's toenemen als er in de stad een risicobron bijkomt of een bestaande risicobron uitbreidt, maar ook als er nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen, ziekenhuizen, verpleeginrichtingen en zorginstellingen, onderwijsinstellingen, dagopvang minderjarigen, etc.) in de omgeving van een risicobron worden gerealiseerd.

Om de externe veiligheid in Helmond te waarborgen (en te verbeteren) wordt op basis van een beleidsvisie Externe Veiligheid gewerkt aan toetsing van ruimtelijke plannen, vergunningverlening en handhaving bij bedrijven en risicocommunicatie. De voortdurende ontwikkelingen op dit gebied, vereisen een periodieke bijstelling van de uitvoeringspraktijk (Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid).

Straling

Doelstellingen Straling 2025

- *Ten aanzien van hoogspanningslijnen, GSM- en UMTS-antennes volgt Helmond het landelijke beleid.*

Hoogspanningslijnen die elektriciteit vanuit de productiecentrales naar de gebruikers vervoeren, veroorzaken een magnetisch veld. Om mensen te beschermen tegen de mogelijke gevolgen van dit magnetisch veld, is op Europees niveau een referentieniveau voor de veldsterkte vastgelegd. Deze waarde wordt in Nederland nergens overschreden, ook niet in de buurt van hoogspanningslijnen. Ondanks dit gegeven heeft het

voormalige ministerie van VROM in 2005 een voorzorgsbeleid vastgesteld, dat verder gaat dan de Europese afspraken. De gemeente Helmond sluit zich aan bij dit landelijke voorzorgsbeleid en toetst nieuwe ontwikkelingen aan dit beleid.

GSM- en UMTS-antennes bevinden zich verspreid over Helmond op woon- en andere gebouwen. Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu gaat ervan uit dat GSM- en UMTS-antennes geen gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Ook voor deze installaties volgt Helmond de landelijke lijn.

Groen

Doelstellingen Groen 2025

- *Elke inwoner van Helmond heeft toegang tot voldoende stedelijk groen (zowel kwantitatief als kwalitatief).*
- *Ecologische verbindingzones verbinden natuurgebieden buiten de stad en zijn routes waar langs flora en fauna kan doordringen in de stad.*
- *Groenstructuren die onderdeel uitmaken van infrastructuur dragen bij aan de herkenbaarheid voor weggebruikers en aan de groenkwaliteit van de stad; in het bijzonder wandel- en fietsroutes hebben een groen karakter.*
- *De toepassing van dak- en gevelgroen wordt gestimuleerd.*
- *De aanwezigheid van groen draagt bij aan een betere luchtkwaliteit en het verminderen van de gevolgen van klimaatverandering.*

Groen kan worden gezien als een belangrijke randvoorwaarde voor de leefbaarheid in de stad. Iedereen zou in zijn directe woonomgeving toegang tot groen moeten hebben. Wie in een groene wijk woont, voelt zich beter. Een groene omgeving vermindert stress en kan uitnodigen tot bewegen. Groenvoorzieningen hebben daarnaast een positieve invloed op de kwaliteit van de lucht. Ze beïnvloeden de CO₂-balans en zorgen in bepaalde situaties voor de opvang van fijn stof. Kortom, groen in de wijk is essentieel voor het verbeteren van de gezondheid van de inwoners. Daarnaast kan groen hittestress tegen gaan (werkt verkoelend) en reguleert en beïnvloedt het de waterhuishouding en -kwaliteit (middels filtratie en de vertraagde afvoer van neerslag).

Groen draagt, kort samengevat, bij aan:

- Een hoogwaardige woon- en werkomgeving cq. de kwaliteit van de stad;
- Doelmatig ruimtegebruik, multifunctionaliteit en flexibiliteit en daarmee aan duurzaamheid;
- Gezondheid van mensen;
- De lucht-, bodem- en waterkwaliteit.

In het beleidsplan Stedelijk Groen zijn de doelstellingen die hierboven zijn genoemd, op gebiedsniveau verder uitgewerkt.

Water

Doelstellingen Water 2025

- *Zie Waterplan*

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van water is vastgelegd in het Waterplan. Ten aanzien van een aantal watergerelateerde onderwerpen is er sprake van een overlap met deze Milieuisie. Het gaat onder meer om de relatie tussen bodemenergie en de kwaliteit van het grondwater, de consequenties van klimaatverandering voor de waterketen (meer neerslag, maar ook meer droogte), duurzaam terreinbeheer (gebruik bestrijdingsmiddelen) en toezicht op indirecte lozingen (als onderdeel van toezicht en handhaving).

Mobiliteit

Doelstellingen Mobiliteit 2025

- Helmond stimuleert en faciliteert het gebruik van fiets en openbaar vervoer.
- Helmond stimuleert en faciliteert duurzaam goederenvervoer (o.a. stadsdistributie).
- Helmond levert een actieve bijdrage aan de ontwikkeling van schone en zuinige voertuigen en innovatieve duurzame verkeerstechnologieën en stimuleert het gebruik hiervan (zowel personenvervoer als goederenvervoer).
- Vanaf 2015 is elektrisch vervoer zichtbaar in de stad

4.1 Inleiding

Mobiliteit is voor Helmond een belangrijk thema. De verkeersaders die de stad doorkruisen hebben jarenlang gezorgd voor milieuknelpunten. Het aantal knelpunten is weliswaar verminderd, maar er zijn nog steeds locaties met een te hoge geluidsbelasting veroorzaakt door verkeer. Het verkeer is bovendien een belangrijke bron voor CO₂-uitstoot. Door te werken aan schone, stille en zuinige mobiliteit wordt een bijdrage geleverd aan de ambities op het gebied van duurzame leefbaarheid en gezondheid.

In Helmond staat Mobiliteit ook vanuit een andere invalshoek prominent op de agenda. De aanwezigheid van de High Tech Automotive Campus zorgt er voor dat de regio Helmond voorop loopt als het gaat om innovatie op mobiliteitsgebied in zijn algemeenheid en de ontwikkeling van duurzame mobiliteitsoplossingen in het bijzonder.

Het algemene Mobiliteitsbeleid van Helmond, dat is verwoord in het beleidsplan Helmond Mobil 2015, richt zich met name op de volgende onderdelen:

- Realiseren hoofdwegenstructuur/ Stedelijk Verkeersmanagement
- Stimuleren fietsgebruik
- Stimuleren en optimaliseren openbaar vervoer

- Verhogen verkeersveiligheid
- Uitvoeren parkeerbeleid
- Optimaliseren duurzaam goederenvervoer (o.a. stadsdistributie).

Hierbij wordt er van uitgegaan dat het aantal reizigers- en goederenkilometers voorlopig blijft groeien. Het stimuleren van schoon en duurzaam vervoer binnen de genoemde onderdelen krijgt echter meer dan in het verleden de aandacht.

4.2 Schone voertuigen, innovatie en duurzame mobiliteit

Op het gebied van voertuigtechniek is een revolutie gaande. Geprikkeld door slinkende olievoorraden en toenemende milieuproblemen werken onderzoekers, ontwerpers en fabrikanten wereldwijd aan duurzame oplossingen voor de gestaag groeiende mobiliteitsbehoefte. Voor de traditionele brandstoffen worden alternatieven gezocht zoals aardgas, zo mogelijk op termijn gevolgd door biogas (groen gas). Deze ontwikkeling biedt in de regio Zuidoost Brabant wellicht de nodige kansen (bv. biogas als eindproduct van covergisting).

Daarnaast wordt veel energie gestoken in de ontwikkeling van schonere verbrandingsmotoren en nieuwe aandrijftechnieken. De nadruk ligt hierbij steeds vaker op elektrisch vervoer, waarbij in de meest ideale situatie gebruik wordt gemaakt van 100% duurzaam opgewekte elektriciteit die wordt aangeboden via slimme (vraaggestuurde) netwerken met oplaadpunten.

Helmond heeft hoge ambities als het gaat om de ontwikkeling van duurzaam vervoer in zijn algemeenheid en elektrisch vervoer in het bijzonder. De ambities ten aanzien van elektrisch vervoer zijn vastgelegd in de nota Elektrisch Vervoer. Het doel is dat Helmond de komende decennia 'the place to be' is voor bedrijven en instellingen die zich bezig houden met de ontwikkeling en introductie van elektrisch vervoer in de breedste zin van het woord. Dit wil Helmond ook als stad uit-

stralen wat ondermeer blijkt uit het feit dat de Automotive sector en met name elektrisch vervoer een nadrukkelijk onderdeel vormt van de Stadsmarketing.

Vanaf 2015 moet elektrisch vervoer duidelijk zichtbaar zijn in de stad. Dit betekent overigens niet dat Helmond als stad op korte termijn de meeste elektrische voertuigen moet hebben; maar dat vanuit Helmond een prominente bijdrage wordt geleverd aan de ontwikkeling en introductie van elektrisch vervoer. Hieraan wordt gewerkt door de uitvoering van een actieplan dat zich onder meer richt op de voorbeeldfunctie van de gemeente. Het stimuleren van duurzaam elektrisch vervoer biedt economische kansen en is positief voor de werkgelegenheid. Door de introductie van elektrisch vervoer in de stad wordt bovendien gewerkt aan het verder verbeteren van de luchtkwaliteit en het bereiken van de klimaatdoelstellingen.

Naast de inzet op het gebied van duurzaam elektrisch vervoer, levert Helmond een actieve bijdrage aan de ontwikkeling van nieuwe innovatieve verkeers technologieën. Onder de noemer ITS (Intelligent Transport Systems) worden in hoog tempo en in nauwe samenwerking tussen de diverse stakeholders uit de industrie (automotive, ICT), de onderzoekssector (bijvoorbeeld TNO) en overheden oplossingen ontwikkeld, getest en ingevoerd, die in de hele wereld kunnen worden toegepast.

Bouwen en renoveren

Doelstellingen Bouwen en Renoveren 2025

- Bij (bouw)projecten in Helmond worden standaard integrale duurzaamheidsambities gehanteerd die worden vastgelegd in afspraken met de betrokken partijen. Het gaat om ambities op gebouw- en gebiedsniveau.
- Op de naleving van wettelijke duurzaamheidseisen en verdergaande duurzaamheidsafspraken wordt toegezien. Ontwikkende partijen zullen worden aangesproken op het daadwerkelijk realiseren van de ambities.
- De toepassing van duurzame energie in (bouw)projecten wordt geïntensiveerd. In gemeentelijke (bouw)projecten worden duurzame energie opties standaard onderzocht en toegepast.
- De toepassing van het Cradle-to-Cradle (C2C) principe en de TCO-benadering (Total cost of ownership) in (bouw)projecten wordt gestimuleerd. In gemeentelijke (bouw)projecten wordt de TCO-benadering standaard toegepast.
- De energetische kwaliteit van de bestaande woningvoorraad in Helmond verbetert jaarlijks. Hierdoor neemt het energieverbruik in de bestaande woningbouw die in het bezit is van woningcorporaties in de periode 2007-2015 met 15% af. Voor de bestaande woningbouw die in het bezit is van particulieren, geldt dat het energieverbruik tot 2025 met 15% afneemt.
- De energetische kwaliteit van de bestaande gemeentelijke utiliteitsgebouwen verbetert jaarlijks, door toepassing van duurzame energievoorzieningen en beperking van het energiegebruik.

5.1 Inleiding

In de Helmondse Woonvisie 2007-2015 is al geconstateerd dat de vraag op de woningmarkt steeds meer verschuift van kwantiteit naar kwaliteit. Per 1 januari 2011 beschikt Helmond over ca. 38.000 woningen. De omvang van de nieuwbouw, die

in de periode tot 2015 gerealiseerd zal gaan worden, is slechts beperkt in vergelijking met de omvang van de bestaande voorraad. Het is dan ook logisch dat het gemeentelijk beleid op het gebied van bouwen, wonen en milieu zich vooral focust op het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de bestaande voorraad. Het leidend principe dat in de Woonvisie is verankerd, is 'kwaliteit gaat boven kwantiteit'.

Vanuit milieuoogpunt betekent aandacht voor kwaliteit vooral: aandacht voor duurzaamheid. De nadruk ligt hierbij op het zuinig omgaan met energie en het toepassen van duurzame energiebronnen en materialen. Dit vloeit mede voort uit het Helmondse klimaatbeleid.

5.2 Duurzaam (ver)bouwen en ontwikkelen

Het Helmondse beleid op het gebied van duurzaam (ver)bouwen is verwoord in de Nota Duurzaam Bouwen (geactualiseerd in 2008). Het beleid richt zich in eerste instantie op het bevorderen van duurzaamheid op gebouwniveau, wat onder meer gewaarborgd wordt door duurzaamheidsafspraken met corporaties en andere bouwende partijen. Het beleid is gekoppeld aan het gebruik van het instrument GPR Gebouw® (GPR = Gemeentelijke Praktijk Richtlijn). Dit instrument is een hulpmiddel voor het maken van duurzaamheidskeuzes bij nieuwbouw en renovatie van woningen, utilitaire gebouwen en scholen. Met behulp van GPR Gebouw® worden de prestaties van gebouwen op het gebied van Energie, Milieu, Gezondheid (o.a. binnenmilieu), Toekomstwaarde en Gebruikskwaliteit in rapportcijfers uitgedrukt.

De toegepaste werkwijze en de gemaakte afspraken worden periodiek geupdate, zodat kan worden ingespeeld op nieuwe landelijke eisen, veranderingen op de markt en eventuele andere instrumenten waarmee duurzaamheidsafspraken kunnen worden vastgelegd.

De GPR-methodiek wordt met name gebruikt voor het maken van afspraken met corporaties en andere bouwende partijen. Het maken van duurzaamheidsafspraken is uiteraard goed,

maar het naleven van afspraken en regelgeving is minstens zo belangrijk. Daarom zullen ontwikkelende partijen worden aangesproken op de naleving van de gemaakte afspraken en de wettelijk vastgelegde duurzaamheidseisen.

5.3 Duurzaamheid op gebiedsniveau

Steeds vaker worden ook duurzaamheidsambities op gebiedsniveau geformuleerd, bijvoorbeeld in de vorm van een duurzaamheidsparagraaf als onderdeel van het bestemmingsplan. Hierbij wordt mede gekeken naar zaken als de kwaliteit van de omgeving, het voorzieningenniveau en de bereikbaarheid. Met het formuleren en vastleggen van gebiedsgerichte duurzaamheidsambities wordt in het kader van de centrumontwikkeling (Centrumplan) ervaring opgedaan.

Voor het inzichtelijk maken van duurzaamheidsprestaties op wijkniveau maakt Helmond al enige tijd gebruik van het instrument Duurzaamheidsprestatie op Locatie (DPL). Met dit instrument wordt in beeld gebracht op welke aspecten een wijk goed of minder goed scoort. De resultaten hiervan worden gebruikt voor het opstellen en bijsturen van beleid.

5.4 Ketenbenadering

De methodiek die in de Nota Duurzaam Bouwen is verwoord (GPR Gebouw), is inmiddels vrij algemeen geaccepteerd. Maar de aandacht voor duurzaamheid in de bouw kan verder gaan. Een extra stap die in dit kader kan worden gezet, is de focus op het Cradle-to-Cradle-concept (C2C). C2C is een toekomstgerichte ontwerpfilosofie die zich richt op het sluiten van kringlopen vanuit de basisgedachte 'afval is voedsel'. Het con-

cept gaat uit van een volledig hergebruik van grondstoffen, waardoor producten, maar ook woningen 100% herbruikbaar zijn. Dit kan alleen maar worden gerealiseerd wanneer bij het ontwerpen van gebouwen, wijken en dergelijke, vanaf het ontwerp stadium rekening wordt gehouden met het volgende leven van de gebruikte materialen. Op dit ketendenken (total cost of ownership) zal in Helmond, meer dan in het verleden, de nadruk worden gelegd. De gemeente heeft in het kader van duurzaam bouwen een voorbeeldrol en zal hier ook consequent invulling aan geven. Dit geldt met name voor eventuele nieuwbouw van gemeentelijke gebouwen.

5.5 Toepassing duurzame energie

Om de ambities uit het Helmondse klimaatbeleid te kunnen halen, wordt in eerste instantie ingezet op energiebesparing. Energie die niet verbruikt wordt, hoeft immers niet opgewekt te worden. Daarnaast zal echter flink geïnvesteerd moeten worden in de toepassing van duurzame energie. Alleen op die manier kan de status Klimaatneutraal op termijn (2025 – 2045) worden bereikt.

Belangrijke opties hierbij zijn de toepassing van zonne-energie en de toepassing van koude-warmte-opslag (KWO). Zonne-energie is als primaire energiebron altijd aanwezig en door integraal ontwerpen kunnen kansen op dit vlak optimaal worden benut. Bovendien gaan de technologische ontwikkelingen zeer snel en worden zonnepanelen ook financieel gezien steeds aantrekkelijker. KWO biedt niet alleen voordelen voor het klimaat, maar leidt ook tot een verhoogd wooncomfort (o.a. door koelingsmogelijkheden). Een aandachtspunt bij de toepassing van KWO is de relatie met de kwaliteit van de bodem en het (diepere) grondwater (zie paragraaf 3.3).

Naast de toepassing van zonne-energie en KWO moet worden gedacht aan het benutten van restwarmte (creëren van warmtenetten), het toepassen van geothermie, maar ook het gebruik van wind en/of biomassa. De mogelijkheden hiervoor zullen de komende jaren nader worden onderzocht en waar mogelijk worden toegepast. Samenwerking met andere partijen (bedrijfsleven, andere overheden e.d.) is hierbij cruciaal.

Ondernemen, bedrijvigheid en economie

Doelstellingen Ondernemen, bedrijvigheid en economie 2025

- *In Helmond is sprake van een actueel inrichtingen-, vergunningen- en meldingenbestand.*
- *Alle bij de gemeente bekende bedrijven hebben een actuele en adequate vergunning of voorschriftenpakket (voor de niet-vergunningplichtige bedrijven).*
- *Door de uitvoering van bedrijfsgerichte taken, wordt de milieuhinder in de woonomgeving, die veroorzaakt wordt door bedrijven, zoveel mogelijk voorkomen of beperkt.*
- *Door structureel toezicht en handhaving wordt de naleving van de milieuregelgeving en (daarmee samenhangend) duurzaam gedrag van bedrijven bevorderd.*
- *Duurzaamheid is verankerd in het economische beleid van Helmond.*
- *Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt gestimuleerd.*
- *De gemeentelijke organisatie geeft het goede voorbeeld als het gaat om duurzaam ondernemen. De inkoop van de gemeente voldoet volledig aan de duurzaamheidscriteria die hier landelijk voor gelden en de gemeente werkt volledig klimaatneutraal.*

6.1 Inleiding

Bij het streven naar een duurzame samenleving is de milieubelasting die veroorzaakt wordt door bedrijven en hun wijze van produceren een belangrijk aandachtspunt. De wet- en regelgeving biedt de gemeente een aantal instrumenten waarmee deze milieubelasting tot op zekere hoogte beheersbaar is. Het gaat hierbij met name om vergunningverlening, toezicht en handhaving. De toepassing van deze instrumenten zal in de lijn van de in bovenstaand kader genoemde doelstellingen worden geoptimaliseerd via een programmatische aanpak.

6.2 Vergunningen en meldingen

Het doel van vergunningverlening is er voor te zorgen dat alle daarvoor in aanmerking komende bedrijven beschikken over een geldige vergunning, waarin de stand der techniek op het gebied van milieumaatregelen wordt toegepast. Hierdoor kan het risico en de hinder voor de leefomgeving worden beperkt en de milieubelasting worden verminderd. Een trend hierbij is een steeds verder terugtrekkende overheid en meer eigen verantwoordelijkheid voor de ondernemer. Om de administratieve lasten voor ondernemers te verminderen, is de regelgeving zodanig aangepast dat steeds meer bedrijven vallen onder de werkingssfeer van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Barim of Activiteitenbesluit). Voor deze bedrijven, die geen vergunning nodig hebben maar kunnen volstaan met een melding, gelden algemene voorschriften die op enkele punten door de gemeente kunnen worden aangevuld (maatwerkvoorschriften). Een actueel en adequaat bedrijven-, vergunningen- en meldingenbestand vormt een essentiële fundering voor alle bedrijfsgerichte milieutaken.

In het kader van vergunningverlening (en het behandelen van meldingen) zal meer dan in het verleden de nadruk komen liggen op:

- Het maximaal benutten van de mogelijkheden die de regelgeving biedt om een duurzame bedrijfsvoering te stimuleren (met name gericht op energiebesparing, afvalpreventie en vervoers- c.q. mobiliteitsmanagement).
- Het minimaliseren van hinder veroorzaakt door bedrijvigheid in de woonomgeving.

6.3 Toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving heeft in Helmond een hoge prioriteit. De verschuiving van vergunningplicht naar meldingsplicht die in de vorige paragraaf is beschreven, heeft de aandacht voor toezicht en handhaving alleen maar vergroot. Door een consistente handhaving kunnen milieubedreigende en risicovolle situaties tijdig worden opgespoord en aangepast. Bovendien kan de bedrijfsadvisering zoals die tijdens controlebezoeken

plaatsvindt, een positief effect hebben op het gedrag van een bedrijf (educatief karakter).

Met toezicht en handhaving wordt, kort samengevat, getracht het volgende te realiseren:

- Het verminderen en voorkomen van overlast;
- Het verhogen van de veiligheid en het veiligheidsgevoel;
- Het stimuleren van duurzaamheid;
- Het waarborgen van rechtsgelijkheid.

Een structurele (programmatische), duidelijke en zichtbare aanpak moet er toe leiden dat het naleven van regels een gewoonte wordt.

6.4 Duurzaam en (maatschappelijk) verantwoord ondernemen

Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen houdt in dat wordt gezocht naar een evenwicht tussen economische resultaten, sociale belangen en het milieu (people, planet, profit). Voor een ondernemer kunnen er verschillende redenen zijn om duurzamer te gaan werken. Naast de meer idealistische redenen (zorg voor toekomstige generaties, maatschappelijk verantwoord) kan duurzaam ondernemen ook financiële voordelen opleveren. Duurzaamheid houdt immers in dat zuiniger wordt omgegaan met energie en grondstoffen en dat restwarmte en restproducten zo veel mogelijk worden hergebruikt (Cradle-to-cradle). Dit alles kan leiden tot kostenbesparingen, wat duurzaam ondernemen vanuit economisch oogpunt aantrekkelijk maakt. Een beter imago en het voldoen aan aanbestedingseisen van opdrachtgevers (met name overheid) kunnen extra argumenten zijn om over te gaan tot duurzaam ondernemen.

De gemeente wil duurzame bedrijvigheid stimuleren en ondersteunen. Om hier vorm aan te geven zal in samenspraak met het bedrijfsleven (waaronder de werkgroep Energie Bewust Ondernemen) een visie op duurzaam ondernemen in Helmond worden ontwikkeld en zal worden nagegaan of het mogelijk is om deze visie te vertalen naar concrete afspraken (bv. in de vorm van convenanten) of gezamenlijke projecten (bv. op het gebied van energie of water).

6.5 De gemeente als bedrijf

De gemeente Helmond geeft, als bedrijf, het goede voorbeeld aan andere bedrijven en instantie als het gaat om een duurzame bedrijfsvoering. In het vastgestelde Klimaatbeleid is hiervoor al een aanzet gegeven, waarbij de volgende onderdelen zijn beschreven:

- Huisvesting en energiemangement
- Openbare verlichting
- Inkoop
- Personeel
- Vervoer

De gemeentelijke inkoop wordt verduurzaamd. Vanaf 2015 zullen de gemeentelijke aankopen volledig voldoen aan de landelijke duurzaamheidscriteria (100% duurzaam).

Aansluitend op de inkoop en toepassing van duurzame producten en diensten, worden de medewerkers van de gemeente geïnformeerd, geïnspireerd en gemotiveerd om zowel in hun eigen gedrag op de werkplek als bij het uitvoeren van gemeentelijke projecten rekening te houden met de duurzaamheidsambities die in deze Milieuvisie zijn verwoord en dit ook uit te dragen (ambassadeursrol).

Openbare ruimte en afval

Doelstellingen Openbare ruimte en Afval 2025

- Bij het ontwerp en materiaalgebruik in de openbare ruimte is duurzaamheid een vast toetsingscriterium. Hierbij wordt de 'total cost of ownership' (TCO) benadering toegepast.
- Helmond past de Barometer Duurzaam Terreinbeheer toe, waarbij een vastgesteld ambitieniveau wordt gerealiseerd (brons, zilver of goud).
- De gescheiden inzameling van huishoudelijk afval binnen de gemeente Helmond is geoptimaliseerd en afvalstoffen worden zoveel mogelijk ingezet als grondstof of brandstof.
- De inzameling van huishoudelijk afval en de stadsreiniging wordt zoveel mogelijk verduurzaamd, bv. door de inzet van schone, zuinige voertuigen.
- Het energieverbruik van de openbare verlichting is in 2020 verminderd met 27% (ten opzichte van het peiljaar 2007).

7.1 Inleiding

De inrichting, het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte heeft de gemeente zelf in de hand. In de openbare ruimte liggen dan ook bij uitstek kansen voor verduurzaming. Het gaat hierbij onder meer om ontwerp en materiaalgebruik, het terrein- en groenbeheer, de berging van regenwater, de inzameling van huishoudelijk afval en de toepassing van openbare verlichting.

7.2 Ontwerp en materiaalgebruik

Het uitgangspunt bij de inrichting van de openbare ruimte is exploitatie- en beheerbewust ontwerpen. Dit houdt in dat bij elk ontwerp rekening wordt gehouden met toekomstige exploitatie- en beheeraspecten. Vanuit milieuoogpunt is dit belangrijk omdat beheer per definitie een milieubelastende activiteit is. In de meeste gevallen moeten immers voertuigen

en machines, maar ook bestrijdings- en/of onderhoudsmiddelen worden ingezet. Een goed ontwerp reduceert de beheerslast en de daarmee gemoeide milieubelasting aanzienlijk.

Ook bij het gebruik van materialen is de aandacht voor duurzaamheid van belang. Als het gaat om materialen in de openbare ruimte, moet rekening worden gehouden met:

- de milieueffecten van de productie van materialen;
- eventueel uitlooggedrag (verontreiniging van water en bodem);
- de levensduur van de gebruikte materialen;
- de recyclebaarheid aan het einde van de levensduur (Cradle-to-Cradle, hergebruik van groenafval als biomassa);
- energiezuinigheid (verlichting, gemalen, verkeersregelinstanties e.d.);
- inpasbaarheid in de natuur (toepassing inheems plantmateriaal).

Op de inkoop van materialen is het Duurzaam Inkoop beleid van toepassing (zie hoofdstuk 6). De inkoop vormt echter ook onderdeel van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer die in de volgende paragraaf wordt beschreven. Rekening houdend met het Duurzaam Inkoop beleid en de barometer, zal het materiaalgebruik in de openbare ruimte van Helmond verder worden verduurzaamd. Bij de herontwikkeling van het centrumgebied wordt hiermee al ervaring opgedaan.

7.3 Duurzaam terreinbeheer

De gemeente heeft een groot areaal aan groen, verhardingen, sportvelden ed. te beheren. Dit beheer vindt nu veelal plaats vanuit de optiek van functionele eisen, kostenefficiëntie en technische mogelijkheden. Daarnaast wordt het beheer op basis van sectorale visies en beleidsstukken ingevuld. Om duurzaamheid in het terreinbeheer te verankeren, wordt op basis van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer, een voor Helmond een passend en haalbaar ambitieniveau vastgesteld, waaraan vervolgens invulling wordt gegeven. Belangrijke onderwerpen binnen Duurzaam Terreinbeheer zijn onkruidbestrijding (beperken gebruik chemische bestrijdingsmiddelen) en het gebruik van (kunst)mest. Ook is van belang dat afspraken

worden gemaakt over het omgaan met tijdelijke terreinen en natuurvriendelijk beheer.

7.4 Water en klimaatadaptatie

Rekening houdend met de veranderende weersomstandigheden veroorzaakt door klimaatverandering, is het belangrijk dat ruimte wordt gecreëerd voor waterberging (klimaatadaptatie). Dit kan door aanpassingen aan het riool- en oppervlaktewaterstelsel, maar ook door het verminderen van de hoeveelheid verharding (infiltratie bevorderen). Hoewel terreineigenaren op grond van de wetgeving in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor de verwerking van hemelwater op het eigen terrein, streeft de gemeente ernaar om zoveel mogelijk invulling te geven aan de hemelwaterzorgplicht. Het beleid van de gemeente op dit vlak, is vastgelegd in het gemeentelijk rioleringsplan.

Bij klimaatadaptatie gaat het niet alleen om meer neerslag, maar ook om meer droogte. Om de kwaliteit van het oppervlaktewater op peil te houden en aspecten als botulisme, algenbloei en ziektes te voorkomen, zal gewerkt worden aan robuuste watersystemen die tegen een stootje kunnen.

7.5 Huishoudelijk afval

De (gescheiden) inzameling en afvoer van huishoudelijk afval is van oudsher een belangrijke gemeentelijke milieutaak, die bijdraagt aan een gezonde en leefbare omgeving. De afgelopen decennia lag de nadruk hierbij op een efficiënte en effectieve inzameling, het beperken van de hoeveelheid (rest)afval en het beperken van overlast door zwerfafval. Hoewel deze aspecten belangrijk blijven, is aansluitend hierop een nieuwe tendens ingezet. Onder de noemer 'afval is voedsel' (Cradle-to-Cradle) worden afvalstromen steeds beter gescheiden en vervolgens toegepast als brandstof of grondstof voor een nieuw proces. Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen voor de gemeente Helmond. Naast een verdere optimalisatie van de afvalscheiding, zal steeds meer worden gezocht naar mogelijkheden om afval (met name biologisch afval) in te zetten als grondstof of brandstof voor bv. energieopwekking. Ook het verduurzamen van de inzameling zelf (bv. door de inzet van duurzame voertuigen) krijgt meer dan voorheen de aandacht.

7.6 Openbare verlichting

De openbare verlichting binnen de gemeente Helmond is een grote energieverbruiker (29% van het totale gemeentelijke energieverbruik, bron: SRE 2007). Door de openbare verlichting te verduurzamen kan een forse energiebesparing gerealiseerd worden. De gemeente Helmond zet zich hier al jaren voor in. Met succes, want Helmond behoort tot de gemeentes met het laagste energieverbruik in de openbare verlichting. Het beleid wat Helmond op dit vlak voert, wordt de komende jaren voortgezet. Dit betekent dat geïnvesteerd wordt in de vervanging van armaturen, het aanpassen van verlichtingstijd, schakelpatronen en dimregimes en het uitvoeren van LED-projecten in woonwijken. De ambitie is: het verlagen van het energieverbruik in de openbare verlichting met 27% in 2020 (ten opzichte van het peiljaar 2007).

Bewonersgedrag en participatie

8.1 Inleiding

Doelstellingen Bewonersgedrag en participatie 2025

- *De bewoners van Helmond weten dat zij een bijdrage kunnen leveren aan een beter milieu, zijn bereid een steentje bij te dragen en vertonen milieubewust gedrag.*
- *Thema's uit deze milieuvisie die zich lenen voor een wijkgerichte aanpak, worden in overleg en zo mogelijk in samenwerking met vertegenwoordigers uit de wijken aangepakt.*
- *Initiatieven die een bijdrage leveren aan de ambities uit deze Milieuvisie worden gefaciliteerd en ondersteund.*
- *Duurzaamheidseducatie heeft een vaste plek gevonden binnen de Helmondse gemeenschap. Door middel van een samenwerkingsmodel tussen, bedrijfsleven, overheid en instellingen is een sterke formule gevonden waarmee ook een regionale taakstelling wordt ondersteund.*

Het realiseren van milieuambities kan de gemeente niet alleen. Daar is de inzet van andere partijen voor nodig. De inwoners van Helmond vormen hierbij een belangrijke kracht. Mensen die zich betrokken voelen bij hun omgeving (straat/wijk/stad), zijn daar zuinig op en nemen ook eerder verantwoordelijkheid. Helmond wil voor haar bewoners een gezonde, veilige en leefbare stad zijn, waar mensen graag wonen, werken en recreëren. Als inwoners hun omgeving als prettig ervaren, zullen ze zich ook meer betrokken voelen bij die omgeving. De gemeente stimuleert deze betrokkenheid omdat het bijdraagt aan de sociale cohesie in de wijken, verdraagzaamheid en respect en (waar mogelijk) de zelfvoorzienendheid van inwoners. Vanuit milieuoogpunt is betrokkenheid bij de omgeving vooral van belang wanneer het gaat om: het zuinig omgaan met energie en met water, het beperken en gescheiden aanbieden van huishoudelijk afval, het beperken

van geluidsoverlast en het schoonhouden van de leefomgeving (hondenpoep en zwerfvuil).

8.2 Bewustwording en milieubeleving

Om milieubewust gedrag te stimuleren is het belangrijk dat de inwoners van Helmond:

- Weten dat de gemeente Helmond milieubeleid uitvoert dat gericht is op het verbeteren van de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid in de stad;
- Weten dat zij daar een bijdrage aan kunnen leveren, wat dat voor hen betekent en wat het kan opleveren;
- Bereid zijn om een steentje bij te dragen aan het verbeteren van het milieu;
- Daadwerkelijk actie ondernemen.

Kort gezegd: het gaat om 'weten, willen en kunnen'. In samenwerking met het team Communicatie wordt de milieucommunicatie nader uitgewerkt.

Om de uitvoering van het beleid te kunnen volgen en eventueel te kunnen bijstellen, is het belangrijk om te weten hoe milieuaspecten in Helmond worden ervaren (bv. percentage inwoners dat geluidsoverlast of geurhinder ondervindt). Zowel via de gezondheidsmonitor van de GGD, als via een periodiek milieubelevingsonderzoek zal hier meer inzicht in worden verkregen.

8.3 Wijkgericht werken

De gemeente Helmond werkt al tientallen jaren wijkgericht. Met de nota 'wijkgericht werken in een nieuwe jas' is deze werkwijze nog meer aangezet. De input die vanuit de wijken wordt gegeven, zal worden gebruikt om thema's uit deze Milieuvisie wijkgericht in te kleuren. Dit zorgt er niet alleen voor dat ingespeeld wordt op de behoeften van de verschillende wijken, maar ook dat de zichtbaarheid van de gemeente wordt vergroot en het contact met de inwoners wordt verbeterd. Wijkbewoners zullen, meer dan in het verleden, worden uitgedaagd om zelf ideeën en initiatieven op duurzaamheidsgebied naar voren te brengen. Dit kan worden meegenomen in de Wijk Actie Plannen die voor de verschillende wijken worden opgesteld.

8.4 Samenwerking en participatie

Voor het realiseren van de in deze visie opgenomen ambities kan samenwerking een heel goed hulpmiddel zijn. Samenwerking is daarbij nooit een doel op zich maar een middel om een breder, groter of duurzamer resultaat te krijgen. Ook kan samenwerking als een katalysator fungeren om zaken die individueel niet van de grond komen, toch vlot te trekken. Samenwerking kent daarbij verschillende schaalniveaus. Belangrijk daarbij is dat er op het juiste schaalniveau wordt samengewerkt. Het schaalniveau moet passen bij de doelstelling die wordt nagestreefd. De schaalniveaus kunnen variëren van Europees, landelijk, provinciaal (o.a. B5, Brabantstad), regionaal (o.a. SRE, RUD en VRZOB) tot lokaal en buurtniveau. Het initiatief kan daarbij ook op verschillende niveaus liggen.

Initiatieven die een bijdrage leveren aan het bereiken van de milieudoelstellingen zullen, voor zover dit binnen de beschikbare middelen mogelijk is, worden gefaciliteerd en door de gemeente worden ondersteund. Een voorbeeld van een initiatief dat met hulp van inwoners is opgepakt, is de Energiebesparingsactie in de Apostelwijk (het Energiecafé). Een ander voorbeeld is de EnergieClub Regio Helmond, deskundigen die de gemeente en de regio willen ondersteunen bij de uitvoering van het energie- en klimaatbeleid en in die hoedanigheid samenwerken met de gemeente.

8.5 Natuur- en milieueducatie

Educatie is een belangrijk instrument om bewonersgedrag en participatie te vergroten met het doel om samen met alle actoren, de brede doelstellingen uit deze Milieuvisie te realiseren. De doelstellingen zijn breder dan de natuur- en milieufocus uit het verleden. Daarom wordt de horizon verbreed naar duurzaamheidseducatie. Belangrijk daarbij is dat daarvoor een solide basis voor handen is die wordt ondersteund en gefaciliteerd door de juiste partners.

Bijlage I

Programmaonderdeel Milieu (Coalitieprogramma)

1 Milieubeleid

In 2010 wordt de Strategische Milieuvisie herzien. Daaraan wordt een concreet Meerjarenprogramma Milieu gekoppeld. Als vertrekpunt zal daarbij gelden dat Afval, Bodem, Geluid, Lucht, Klimaat, Water, Duurzaamheid en Leefomgeving en de invloed van de mens hierop, in balans verder ontwikkeld worden. Dit vraagt om een goed integraal afgestemd beleid, waarbij de lokale partners betrokken worden.

2 Klimaatbeleid

De gemeente heeft de ambitie vastgesteld om klimaatneutraal te zijn voor de totale gemeente in de periode 2035-2045. Belangrijke pijlers binnen deze ambitie zijn de toename in toepassing van duurzame energie-opties, energiebesparing in de woningbouw, bedrijfsterreinen en gemeentelijke gebouwen en het optimaliseren van duurzame mobiliteit. Door op een innovatieve manier in te spelen op de autonome stedelijke ontwikkelingen kunnen de doelstellingen op het gebied van milieu en duurzaamheid optimaal gerealiseerd worden en elkaar versterken.

3 Duurzaam bouwen

De gemeente geeft voorlichting en stimuleert het duurzaam en energiezuinig bouwen, waarbij tevens rekening wordt gehouden met een goed binnenklimaat, en geeft hierbij zelf het goede voorbeeld.

4 Geluid en lucht

De gemeente neemt maatregelen om geluidshinder te verminderen en de luchtkwaliteit te verbeteren zonder daarmee extra eisen boven de wettelijke eisen te stellen.

5 Hoogspanningsmasten

De gemeente zet zich bij de hogere overheden en de beheerder in om een adequaat antwoord te verkrijgen over het gezondheidsvraagstuk met betrekking tot de hoogspanningsmasten.

6 Afvalstoffenbeleid

Het afvalstoffenbeleid richt zich op vermindering van de hoeveelheid afval en op doelmatige en doeltreffende verwijdering van de resterende afvalstroom. Ook is een belangrijke rol voor de gemeente weggelegd in het bevorderen van het hergebruik van materialen.

7 Rioolstelsel

Waar mogelijk zullen bij renovatie of uitbreiding van het bebouwd oppervlak gescheiden rioolstelsels worden gebouwd.

Bijlage II

Kaders

II.1 Internationaal beleid

Veel milieuproblemen zijn grensoverschrijdend. Zo houdt lucht- en waterverontreiniging zich niet aan de landsgrenzen en zorgt de uitstoot van broeikasgassen zelfs voor mondiale problemen. Internationaal gezien worden dan ook steeds meer milieuafspraken gemaakt. Naast mondiale klimaatafspraken zoals het Kyoto-protocol zijn voor Nederland vooral de Europese afspraken van groot belang. In 1972 lanceerde de Europese Commissie het eerste Milieu Actieprogramma. Inmiddels is het zesde Milieu Actieprogramma van kracht, dat zich richt op de periode 2000-2012. In dit programma ligt de nadruk op de volgende vier speerpunten:

- Klimaatverandering
- Natuur en biodiversiteit
- Milieu en gezondheid
- Natuurlijke hulpbronnen en afvalbeheer

De speerpunten worden hieronder kort toegelicht:

■ Klimaatverandering

Gestreefd wordt naar het terugdringen van uitstoot van broeikasgassen tot een zodanig niveau, dat het klimaat niet of maar zeer beperkt verandert (temperatuurstijging van maximaal 2 graden Celsius). Op korte termijn worden hiervoor de afspraken uit het Kyoto-protocol nagestreefd. Dit houdt in dat in 2008-2012 de uitstoot van broeikasgassen met gemiddeld 5% moet verminderen, vergeleken met 1990. Voor de langere termijn worden op Europees niveau veel verdergaande reducties nagestreefd.

■ Natuur en biodiversiteit

De doelstelling voor dit thema is de bescherming en het herstellen van (de structuur van) natuurlijke systemen. Een belangrijk initiatief binnen dit thema is Natura 2000: de realisatie van een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke planten en dieren voorkomen.

■ Milieu en gezondheid

Voor milieu, gezondheid en welzijn streeft de Europese Commissie naar het bereiken van een kwaliteit van het milieu die de volksgezondheid niet in gevaar brengt of negatief beïnvloedt.

Europese richtlijnen voor bijvoorbeeld luchtkwaliteit en omgevingslawaaai passen binnen dit kader.

■ Natuurlijke hulpbronnen en afvalbeheer

De doelstelling voor dit laatste thema is dat er niet meer natuurlijke hulpbronnen worden verbruikt dan het milieu kan verwerken. Voor 2050 wordt gestreefd naar een halvering van de hoeveelheid afvalstoffen, bijvoorbeeld door het stimuleren van hergebruik.

II.2 Nationaal beleid

Het laatste Nationale Milieubeleidsplan (NMP4, Een wereld en een wil) dateert van 2001. In dit plan wordt ingegaan op de 7 grootste milieuproblemen van dat moment:

1. Verlies aan biodiversiteit
2. Klimaatverandering
3. Overexploitatie van natuurlijke hulpbronnen
4. Bedreigingen van de gezondheid
5. Bedreigingen van de externe veiligheid
6. Aantasting van de leefomgeving
7. Mogelijke onbeheersbare risico's

Rekening houdend met deze milieuproblemen worden in het NMP4 een aantal transities en beleidsvernieuwingen beschreven, die voor een deel nog zeer actueel zijn. Met het uitkomen van de Toekomstagenda Milieu in 2006 wordt de nationale milieuaanpak enigszins bijgesteld en wordt vooral gefocust op de volgende vier beleidsopgaven:

- Schone lucht en klimaat
- Schoon water en een doelmatige waterketen
- Behoud van de kwaliteit van de leefomgeving
- Behoud van de mondiale biodiversiteit

Met een efficiënter en innovatiever milieubeleid moet aan deze beleidsopgaven invulling worden gegeven. Een belangrijk actiepunt hierbij is de modernisering en vereenvoudiging van de milieuregelgeving. Met de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit in 2008 en de Omgevingsvergunning in 2010 is een belangrijke stap in die richting gezet.

Bijlage II

Kaders

II.3 Provinciaal beleid

De provincie Noord-Brabant werkt aan de voorbereiding van een nieuw milieubeleidsplan. Medio 2010 is het ontwerp-milieuplan gepubliceerd. Dit plan is echter tot op heden niet vastgesteld. De visie die in het ontwerp-plan wordt omschreven, omvat de volgende basiselementen:

- Mensen in Noord-Brabant wonen, werken en recreëren in een gezonde, schone en veilige leefomgeving.
- Noord-Brabant draagt bij aan het verminderen van de mondiale milieubelasting voor dat deel waarvoor de provincie verantwoordelijk is.
- Brabant verbetert binnen de planperiode de basis-kwaliteit voor de verschillende milieuthema's.
- Brabant stimuleert het schoonmaken en schoonhouden van water, bodem en lucht.
- Brabant bevordert het zuinig omgaan met energie en grondstoffen en het gebruik van duurzame energie.
- Brabant richt zich op het uitvoeren van wettelijke taken en aangegane afspraken.

II.4 Regionaal beleid

Helmond vormt onderdeel van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven. In SRE-verband wordt op diverse beleidsterreinen, waaronder Milieu, samengewerkt. De regiogemeenten bepalen zelf op welke (milieu)gebieden zij samenwerken. In december 2004 is door de Regioraad de Regionale Meerjarenvisie Milieu 2004-2015 vastgesteld. Deze visie beschrijft het regionale milieubeleid voor de periode 2004-2015 en de wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven. In de visie zijn voor alle milieuthema's en -instrumenten ambities voor de lange termijn (2015) geformuleerd. Dit zijn over het algemeen vrij globale ambities die richting geven aan het regionale milieubeleid voor de langere termijn. In de Regionale Agenda Zuid-Oost Brabant, die periodiek wordt vastgesteld, worden de speerpunten voor een kortere periode gekozen. Voor de jaren 2007 – 2010 waren dit voor het thema Milieu de speerpunten:

luchtkwaliteit, externe veiligheid, geluidhindersanering en klimaat- en energiebeleid. De Regionale Agenda voor de komende vier jaar, moet nog worden opgesteld.

Ten aanzien van water en afvalwater wordt nauw samen-gevoerd met waterschap Aa en Maas en waterschap de Dommel. Belangrijke milieudoelstellingen hierbij zijn: veiligheid tegen wateroverlast, een goede waterkwaliteit, herstel van de ecologische waarden van het watersysteem en een adequate inzameling en verwerking van het afvalwater. Het gemeentelijke beleid is vastgelegd in het gemeentelijk waterplan en het gemeentelijk rioleringsplan. Het beleid van de beide waterschappen is opgenomen in hun waterbeheerplannen 2010-2015

II.5 Vigerende wet- en regelgeving (2011)

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de meest belangrijke, anno 2011 vigerende wetten en besluiten die rechtstreeks betrekking hebben op milieubeleid. Wet- en regelgeving die indirect gelinkt is aan milieubeleid (bv. bouwregelgeving) is hier niet opgenomen.

■ **Wet milieubeheer**

De Wet milieubeheer (Wm) is de belangrijkste milieuwet. In deze wet is bepaald welk (wettelijk) gereedschap kan worden ingezet om het milieu te beschermen. De belangrijkste instrumenten zijn milieuplannen en -programma's, milieukwaliteits-eisen, vergunningen, algemene regels en handhaving.

■ **Wet algemene bepalingen omgevingsrecht**

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) regelt de omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu.

■ **Activiteitenbesluit (Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer)**

Het Activiteitenbesluit en de agrarische amvb's zijn algemene regels waarin de milieueisen voor alle relevante

milieucompartimenten zijn vastgelegd. Veel bedrijven hebben als gevolg van deze besluiten geen omgevingsvergunning voor het aspect milieu meer nodig.

■ **Wet bodembescherming**

De gemeente moet ervoor zorgen dat verontreinigde land-bodems worden gesaneerd. Dit geldt zowel voor historische als nieuwe gevallen van bodemverontreiniging. Verder zorgt de gemeente dat het hergebruik van grond en bouwstoffen niet leidt tot verslechtering van de bodemkwaliteit.

■ **Europese Kaderrichtlijn Water (KRW):**

Het grondwater wordt beschouwd als een belangrijke duurzame bron van water voor mens, dier en plant. Op basis van de KRW dient de gemeente (mee) te werken aan het:

- halen en behouden van een goede toestand van het grondwater in 2015;
- ombuigen van significante stijgende trends (van stoffen) in het grondwater;
- voorkomen of beperken van de inbreng van verontreinigende stoffen (standstill-beginsel).

Hiertoe zijn o.a. grondwaterlichamen aangewezen, die een (extra) beschermde status hebben zoals beschermingsgebieden voor (industriële) drinkwaterwinning. Uitgangspunt is dat grondwater met een eenvoudige bewerking/zuivering voor consumptie geschikt te maken moet zijn.

■ **Provinciale milieuverordening**

De provincie reguleert potentieel bodembedreigende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden via een systeem van ontheffingen en verboden.

■ **Verdrag van Aarhus:**

Op grond van dit verdrag moet de gemeente zorgen dat bij haar bekende milieugerelateerde informatie zoveel mogelijk voor alle burgers toegankelijk is, bij voorkeur via internet.

■ **Wet geluidhinder**

Wet geluidhinder regelt de bestrijding van geluidsoverlast. Deze wet richt zich op bescherming van de burger in zijn woonomgeving. Daarom gaan de geluidsnormen uit van de

geluidsbelasting die verschillende geluidsbronnen hebben op omliggende woningen en andere zogenoemde geluidsgevoelige gebouwen als ziekenhuizen en scholen.

■ **Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)**

Het Bevi legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het gaat daarbij onder meer om bedrijven die onder het BRZO vallen, LPG-tankstations, opslagplaatsen (PGS), ammoniakkoelinstallaties en spoorwegemplacements. Het besluit bevat eisen voor het plaatsgebonden risico (PR) en regels voor het groepsrisico (GR). Het verplicht gemeenten en provincies bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen hiermee rekening te houden.

■ **Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi)**

In de regeling staan regels over de veiligheidsafstanden en berekening van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Op grond van het Bevi zijn in de Revi voor een aantal bedrijfs-categorieën (zoals LPG-tankstations, ammoniakkoelinstallaties, opslagplaatsen) vaste veiligheidsafstanden opgenomen.

■ **Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)**

Het BRZO stelt eisen aan bedrijven die op grote schaal met gevaarlijke stoffen werken. Bedrijven moeten onder meer over een veiligheidsbeleid en een veiligheidsbeheerssysteem beschikken. Sommige bedrijven moeten daarnaast ook een veiligheidsrapport (VR) opstellen en indienen bij de overheid

■ **Interimwet stad-en-milieubenadering**

De Interimwet stad-en-milieubenadering is op 1 februari 2006 van kracht geworden. Dankzij de wet krijgen gemeenten de mogelijkheid af te wijken van wettelijke normen voor bodem, geluid, lucht, stank en ammoniak. Zij kunnen alleen een afwijkingsbesluit nemen als dit leidt tot zuinig en doelmatig ruimtegebruik en een optimale leefomgevingskwaliteit.

Bijlage III

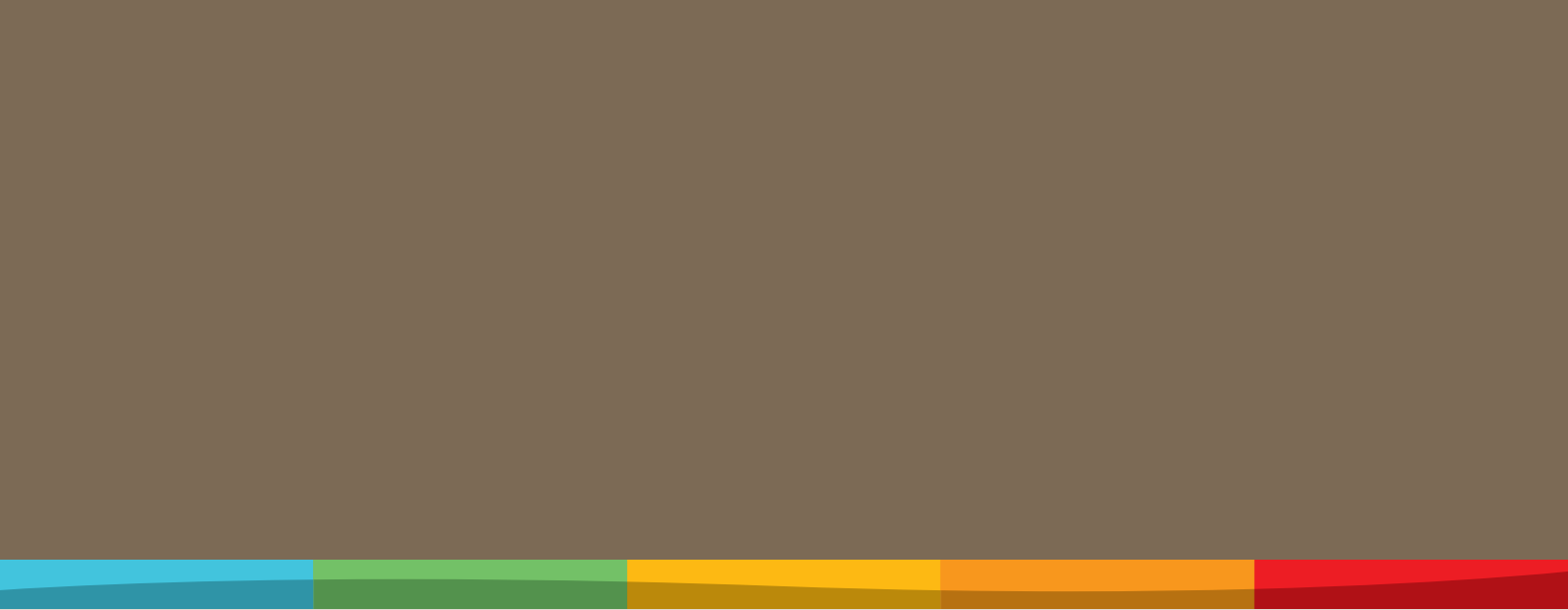
Literatuurlijst

- Coalitieprogramma 2010 – 2014, Samen daadkrachtig, maart 2010
- Brundtland-rapport, Our Common Future, World Commission on Environment and Development, 1987
- Helmond Mobiel 2015, november 2007
- Nota Elektrisch Vervoer, 2011
- Woonvisie 2007 – 2015
- Klimaatbeleid, Helmond op weg naar klimaatneutraliteit, 2009
- Verbreed gemeentelijk rioleringsplan Helmond (stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater), planperiode 2010 t/m 2015
- Waterplan 2006-2010, met vernieuwd uitvoeringsprogramma 2011-2015
- Helmond Klimaat sensitief, studie naar de gevolgen van klimaatverandering in de gemeente Helmond en een inventarisatie van mogelijke maatregelen, 2010
- Nota actualisatie Duurzaam Bouwen, herziening 2008
- www.rijksoverheid.nl (wet- en regelgeving)
- www.ted.com/talks/lang/eng/simon_sinek_how_great_leaders_inspire_action.html

Bijlage VI

Afkortingenlijst

BIS	BodemInformatiesysteem
C2C	Cradle-to-Cradle
CO₂	Koolstofdioxide
DPL	DuurzaamheidsPrestatie op Locatie
GPR	Gemeentelijke Praktijk Richtlijn
HTAC	High Tech Automotive Campus
ITS	Intelligent Transport Systems
KWO	KoudeWarmte Opslag
NO₂	Stikstofdioxide
PM₁₀	Fijn stof
RRGS	Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen
SRE	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
TCO	Total Cost of Ownership
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wm	Wet milieubeheer

Samen werken aan een duurzame stad!

De gemeente Helmond zet zich samen met de Helmonders in voor een leefbare, groene stad. Duurzaam wonen, werken, vervoer en vrije tijd zijn hierbij de belangrijkste aandachtspunten.

colofon

OPLAGE 250 stuks

KOPIJ Team Milieu,
gemeente Helmond

ONTWERP Volle-Kracht grafisch ontwerp

Januari 2012

FSC
Mixed Sources
Productgroep uit goed
beheerde bossen en andere
gecontroleerde bronnen.

Deze uitgave is geprint op FSC papier.
Dit is papier dat uit verantwoord beheerde
bosgebieden komt.

DrivenTM
Helmond City of Smart Mobility